

ΔΕΛΕΓΙΑΝΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Το Κορτσόπημα

(Λαϊκός μύθος της Ορμύλιας)

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΕΛΕΓΙΑΝΝΗΣ

Το ΧΟΡΤΣΟΠΗΔΜΑ

Εικονογράφηση: Γκαρλή Στέλα

ΟΡΜΥΛΙΑ 1997

Αγαπητέ αναγνώστη

Αφορμή για τη συγγραφή αυτού του ποιητικού παραμυθιού στάθηκε ένας λαϊκός μύθος της Ορμύλιας, γνωστός ως “ο μύθος για το Κορτσοπήδρα”

Το “Κορτσοπήδρα” είναι το τοπωνύμιο της Ορμύλιας που βρίσκεται χίλια μέτρα νότια του μακεδονικού τύμβου στην κορυφή του οποίου είναι χτισμένο το ξωκλήσι του Αϊ-Λια.

Γύρω από τον τύμβο σύμφωνα με το μύθο ήταν χτισμένη μια πολιτεία. Ο γιος του βασιλιά μόνιμος πρωταθλητής στο αγώνισμα άλματος, είχε επίδοση τριάντα μέτρα περίπου. Η χαρά του βασιλιά με τον καιρό μετατράπηκε σε υπεροψία και προκαλούσε τους αθλητές όλου του κόσμου λέγοντας πως όποιος κατάφερνε να νικήσει το γιο του θα του 'δινε ως έπαθλο του μισό βασίλειο.

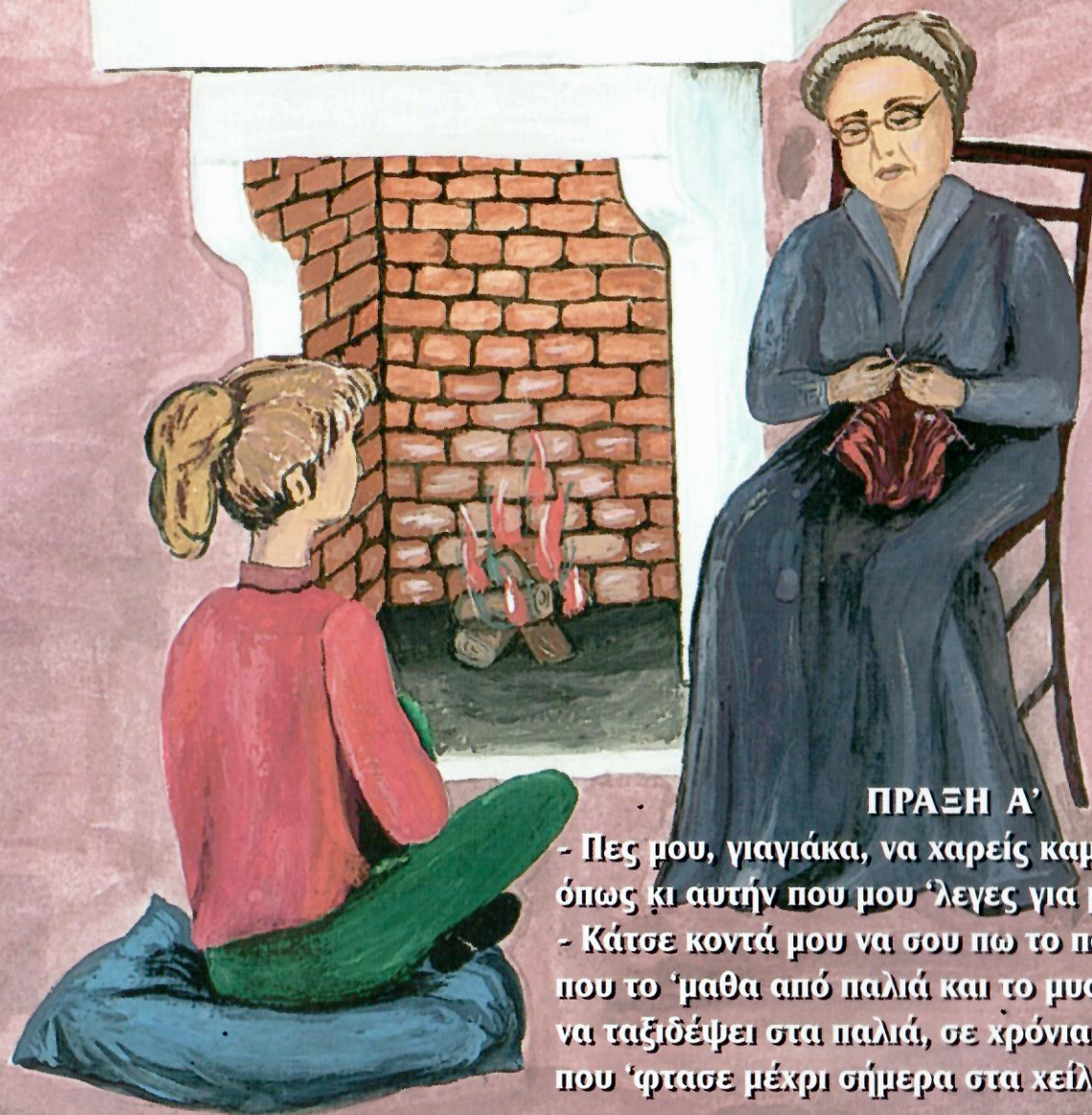
Κάποια μέρα ήρθε η είδηση πως σ' ένα άλλο βασίλειο υπήρχε μια κοπέλα που νικούσε και τ' αγόρια. Κάλεσε ο βασιλιάς την κοπέλα να συναγωνιστεί το γιο του. Ο αγώνας πραγματοποιήθηκε στο λόφο τ' Αϊ-Λια. Πρώτος πήδησε ο γιος του βασιλιά που βελτίωσε την επίδοσή του κατά είκοσι μέτρα.

Όλος ο κόσμος ζητωκραύγαζε και τον επευφημούσε. Για άλλη μια φορά ο βασιλιάς έκανε τις γνωστές αλαζονικές δηλώσεις. Όταν όλοι πούχασαν η κοπέλα πήγε και πήρε τη θέση της στο πλάτωμα του λόφου. Όλοι έμειναν άφωνοι όταν την είδαν να κάνει το άλμα της γύρω στα χίλια μέτρα και να καταλήγει στην περιοχή που έμεινε από τότε με την επωνυμία “Το Κορτσοπήδρα”

Με εκτίμηση
Χρήστος Λελεγιάννης

Στα παιδιά μου
Λένα Κατερίνα Γιάννη

Ο ΜΥΘΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΟΡΤΣΟΠΗΔΑ

ΠΡΑΞΗ Α'

- Πες μου, γιαγιάκα, να χαρείς καμιά ιστοριούλα
όπως κι αυτήν που μου 'λεγες για μία βοσκοπούλα!
- Κάτσε κοντά μου να σου πω το παραμύθι εκείνο,
που το 'μαθα από παλιά και το μυαλό σου αφήνω
να ταξιδέψει στα παλιά, σε χρόνια βασιλιάδων,
που 'φτασε μέχρι σήμερα στα χείλη των γιαγιάδων.

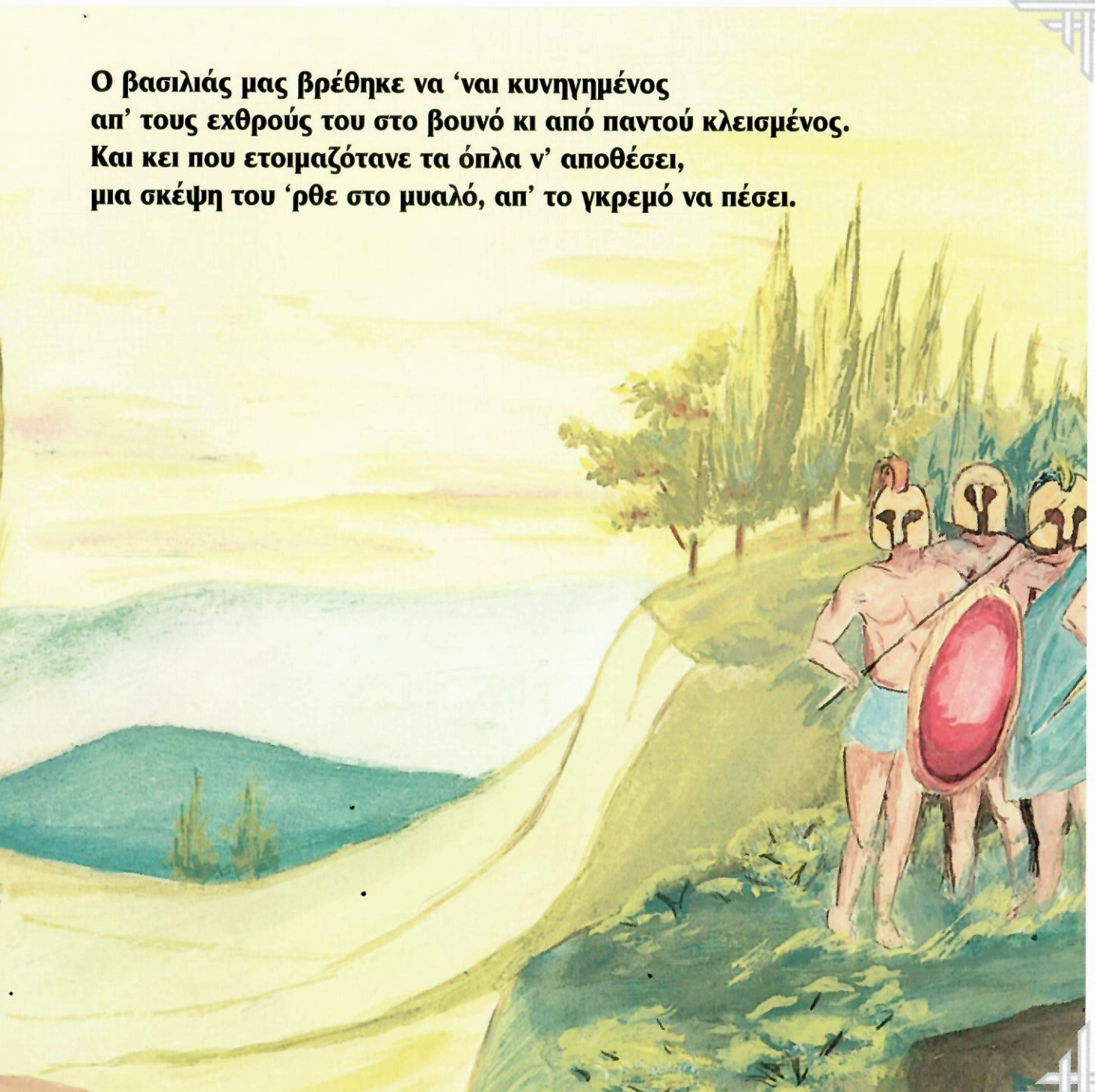
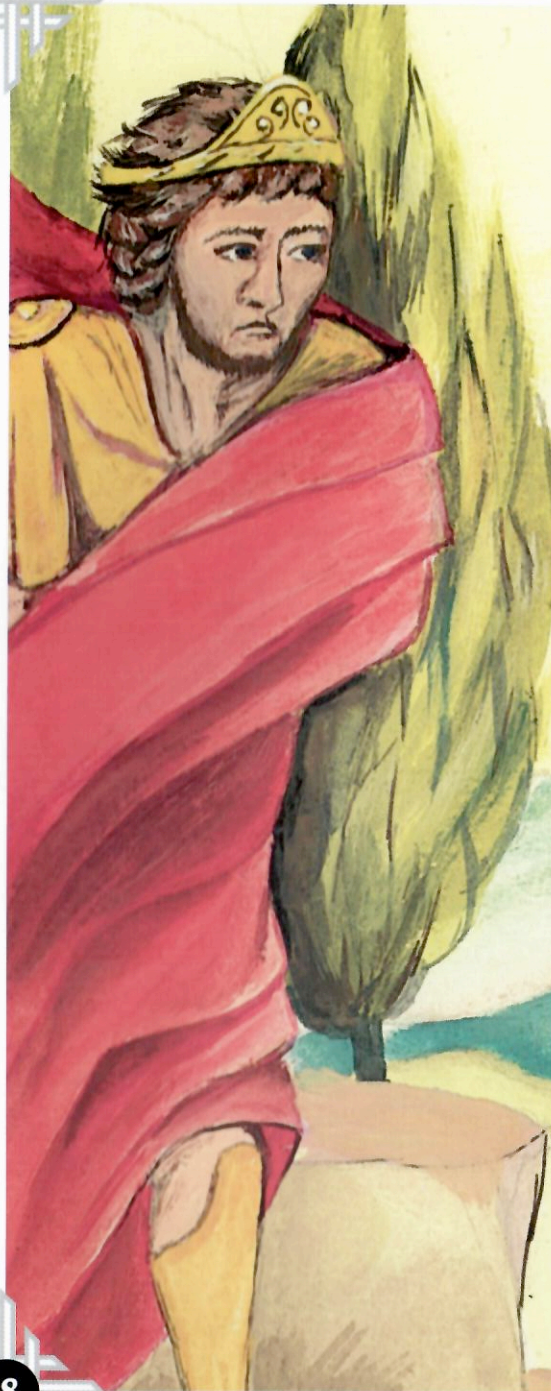

Ήτανε, λέει, κάποτε χτισμένη πολιτεία
κοντά στο λόφο τ' Αϊ-Λια και είχε βασιλεία.
Ο βασιλιάς είχε στρατό πλήρως εξοπλισμένο,
πανέτοιμο, πειθαρχικό, σωστά οργανωμένο,
για να φοβούνται οι εχθροί και να 'χει πάντα ειρήνη
και ο λαός να ζει καλά, να τρώει και να πίνει.

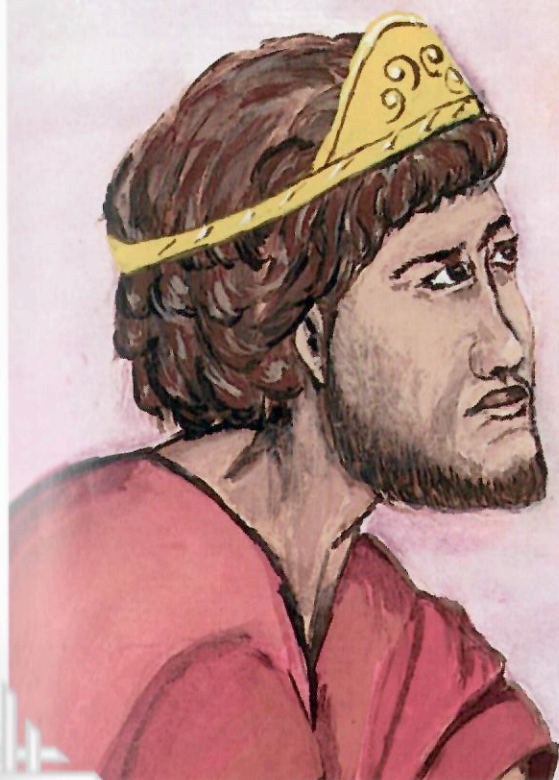
Μα να όμως ο πόλεμος δεν κάνει διακρίσεις
κι ένας αγροίκος βάλθηκε να κάνει κατακτήσεις.
Και σκέφτηκε πως αν μπορεί το δυνατό να ρίξει,
γι' αυτόν θα ήταν εύκολο τους άλλους να κερδίσει.
Κι έγινε πόλεμος φριχτός και σφάχτηκαν πολίτες,
βασάνισαν και γέροντες οι απάνθρωποι οπλίτες.

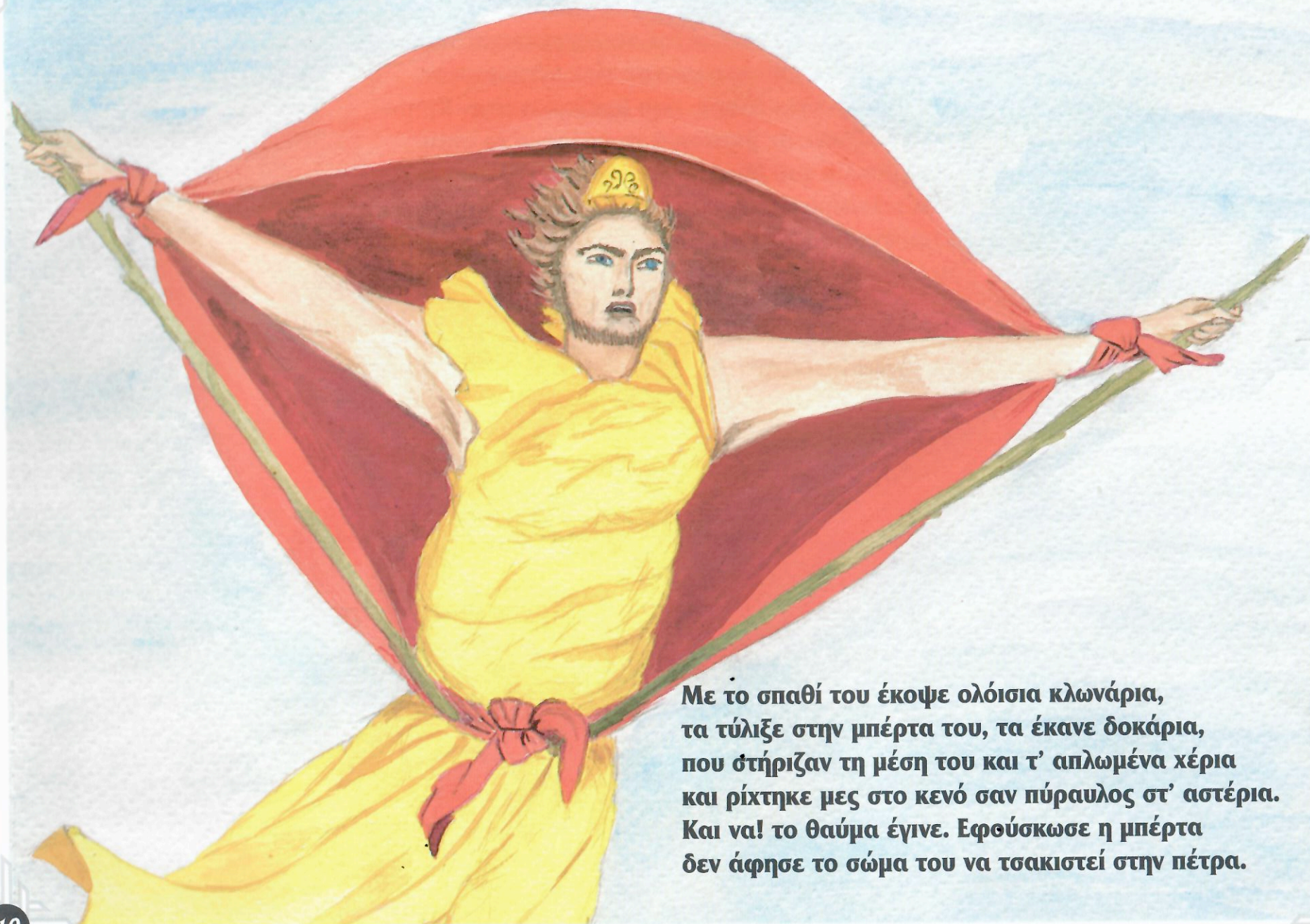

Ο βασιλιάς μας βρέθηκε να 'ναι κυνηγημένος
απ' τους εχθρούς του στο βουνό κι από παντού κλεισμένος.
Και κει που ετοιμαζότανε τα όπλα ν' αποθέσει,
μια σκέψη του 'ρθε στο μυαλό, απ' το γκρεμό να πέσει.

“ Θυμήθηκε, μου φαίνεται, τα λόγια του πατέρα,
όταν μικρό στην αγκαλιά τού είπε κάποια μέρα
για Δαίδαλο και Ίκαρο, που βρέθηκαν στην Κρήτη
να φτιάξουν με μαστοριά το υπέροχο το σπίτι
του βασιλιά του Μίνωα, εκείνου του ζηλιάρη.
Στο τέλειωμα δεν άφησε κανείς τους να μπαρκάρει.
Έτσι, στη δύσκολη στιγμή, το σκέφτηκαν να φτιάξουν
πελώρια φτερά πουλιού, μ’ αυτά για να πετάξουν”.

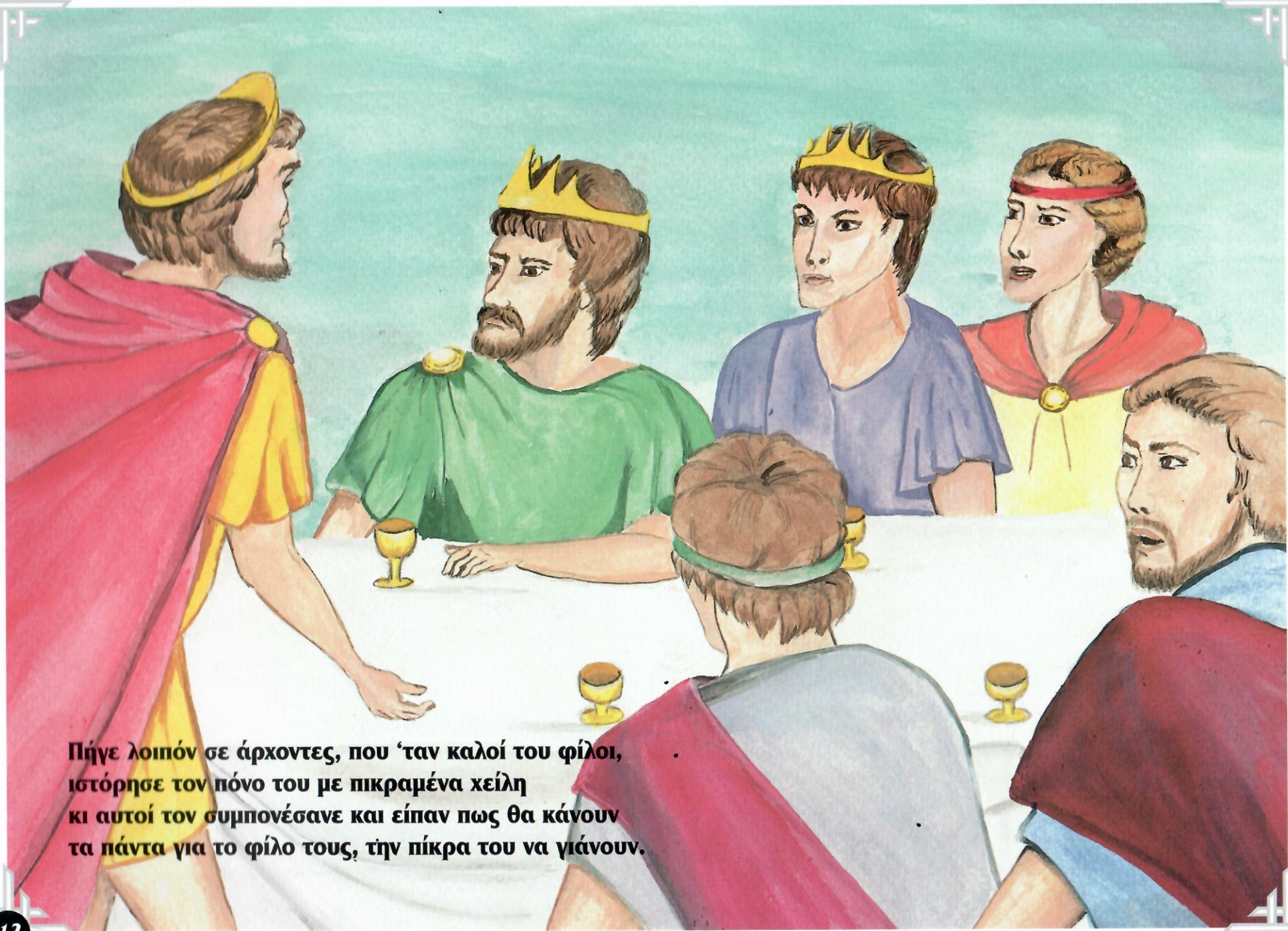

Με τὸ σπαθὶ του ἔκοψε ολόισια κλωνάρια,
τα τύλιξε στην μπέρτα του, τα ἔκανε δοκάρια,
που στήριζαν τη μέση του και τ' απλωμένα χέρια
και ρίχτηκε μες στο κενό σαν πύραυλος στ' αστέρια.
Και να! το θαῦμα ἐγίνε. Εφούσκωσε η μπέρτα
δεν ἄφησε το σῶμα του να τσακιστεῖ στην πέτρα.

Είχε χτυπήσει, βέβαια, και έτρεχε το αίμα.
Σηκώθηκε. Κουτσά κουτσά προχώρησε στο ρέμα.
Πιο κάτω βρήκε ένα βοσκό, τον έκρυψε στη στάνη.
Εκεί το φιλοσόφησε πως έπρεπε να κάνει
προσπάθειες, αν ήθελε το κράτος του να σώσει
και το λαό απ' το ζυγό να απελευθερώσει.

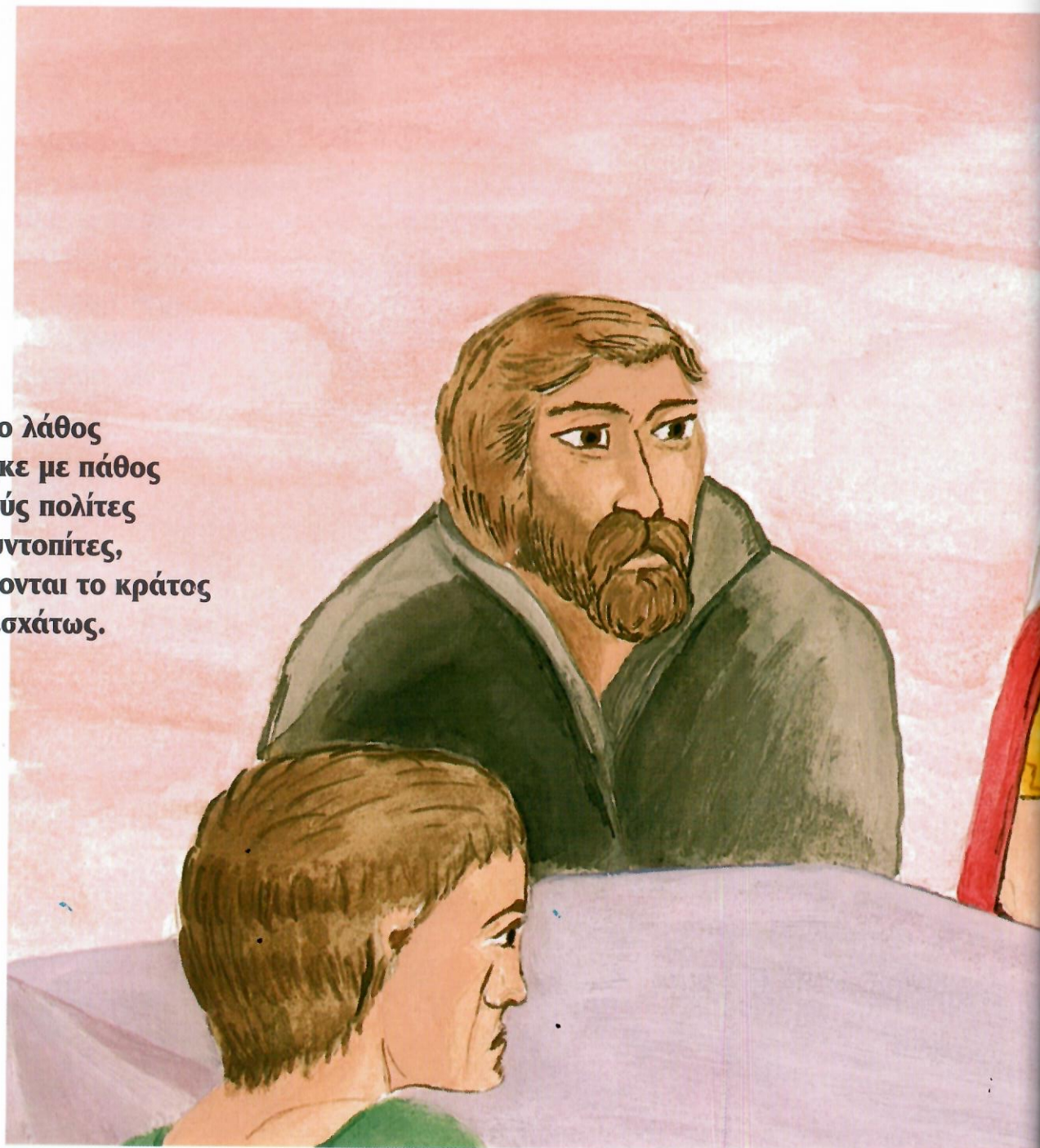

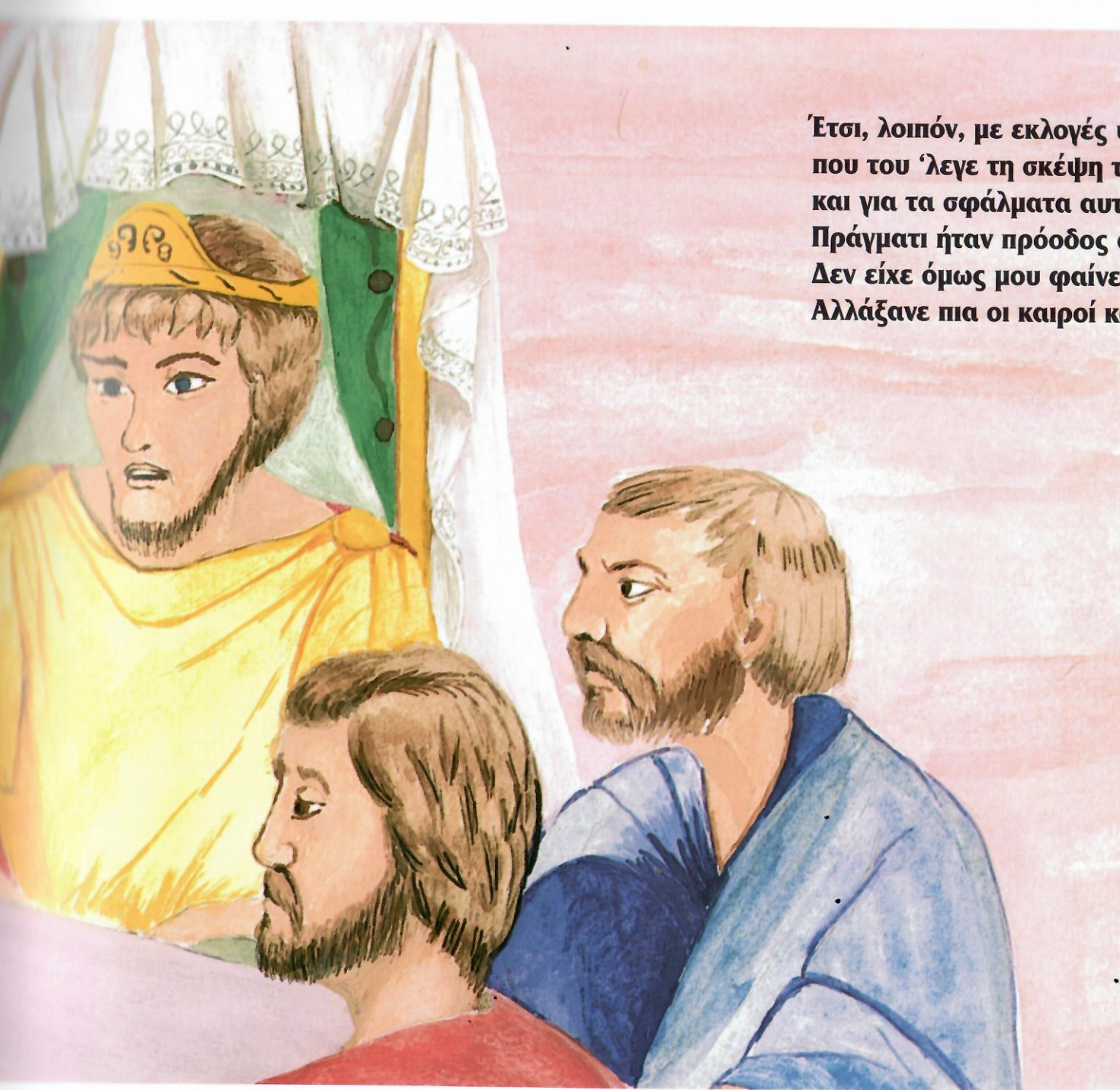
Πήγε λοιπόν σε άρχοντες, που 'ταν καλοί του φίλοι,
ιστόρησε τον πόνο του με πικραμένα χείλη
κι αυτοί τον συμπονέσανε και είπαν πως θα κάνουν
τα πάντα για το φίλο τους, την πίκρα του να γιάνουν.

An illustration of an ancient Greek scene. In the background, two wooden sailing ships with many rowers are on the water. In the foreground, a man with a beard and brown hair, wearing a red tunic, is gesturing with his arms outstretched. Behind him, a woman in a blue dress is seen from the back, and another woman in a green dress is walking away towards the right. The setting includes classical Greek architecture with columns and a red-tiled roof. The text is written in a bold, black, sans-serif font in the upper right corner.

Οργάνωσαν ένα στρατό όλες μαζί οι πόλεις
και κίνησαν για πόλεμο με τον εχθρό και μόλις
τους είδε ο κατακτητής δεν τόλμησε να δώσει
μάχη με τον αντίπαλο κι έτσι θα παραδώσει
την πόλη που κατάκτησε ξανά στο βασιλιά του.
Κάθε λαός σ' αυτή τη γη ζητά τη λευτεριά του.
Κι αυτοί, βεβαίως, χαρήκαν με την επιτυχία,
όμως πολύ θα ήθελαν να 'χουν Δημοκρατία.

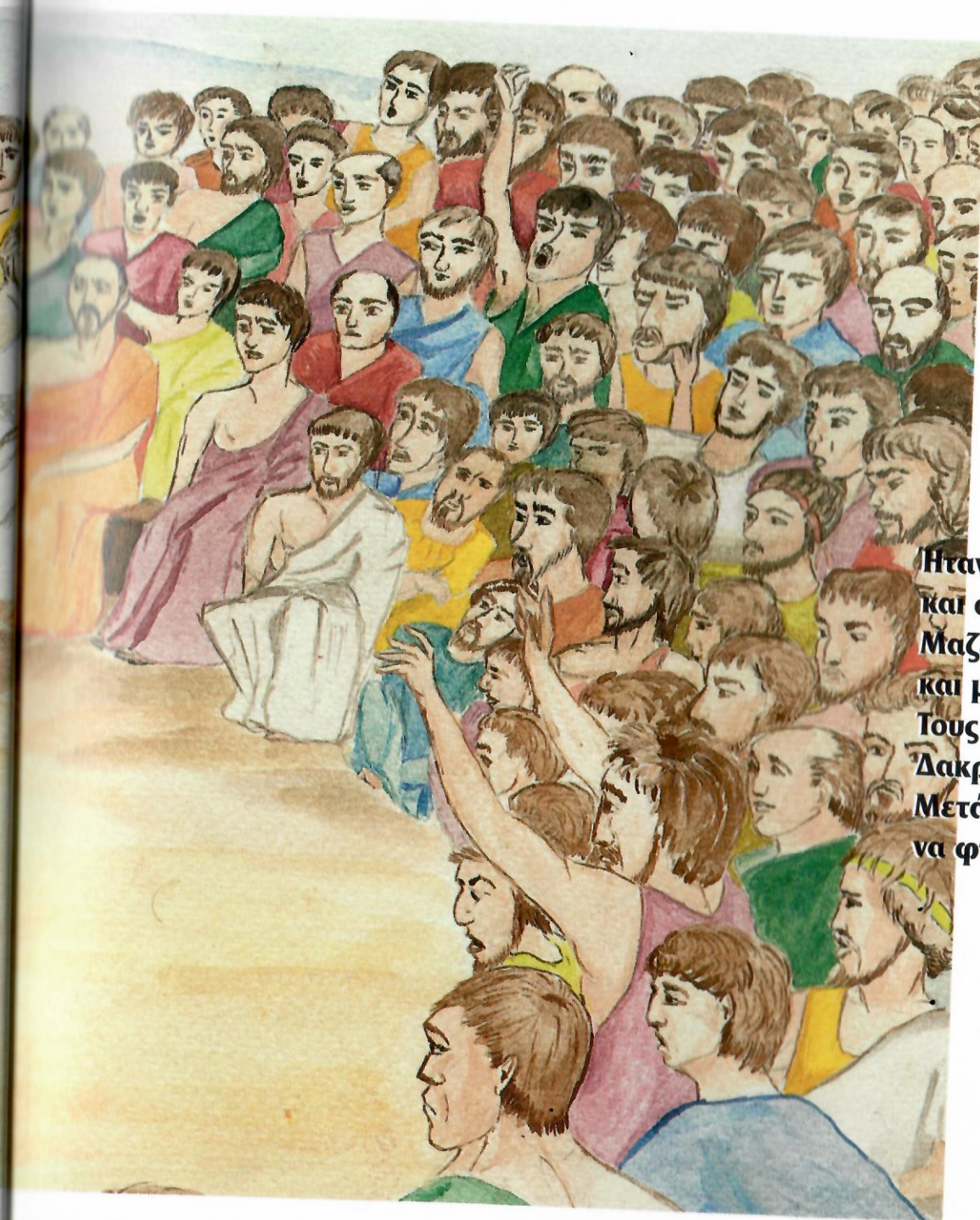
Το είδε αυτό ο βασιλιάς, πονήρεψε στο λάθος
που κυβερνούσε αυταρχικά και βάλθηκε με πάθος
να πείσει τους πιο έντιμους και λογικούς πολίτες
πως πρέπει πια να κυβερνά μαζί με συντοπίτες,
που έχουν γνώση στα κοινά και σκέφτονται το κράτος
να μην ξανασυμβεί αυτό που πάθανε εσχάτως.

Έτσι, λοιπόν, με εκλογές ψηφίστηκε ένα σώμα,
που του 'λεγε τη σκέψη του για κάθε τι ακόμα
και για τα σφάλματα αυτού και όλης της αυλής του.
Πράγματι ήταν πρόοδος αυτή η αλλαγή του!
Δεν είχε όμως μου φαίνεται καλύτερο να κάνει.
Αλλάζανε πια οι καιροί και ήξερε να χάνει.

Ήτανε τούτα αρκετά τον κόσμο να κερδίσει
και στη βουλή τον ψήφισαν να πάει να μιλήσει.
Μαζεύτηκαν στο θέατρο και άρχισε το λόγο
και μ' έναν τρόπο πειστικό απάντησε στον ψόγο.
Τους είπε για το γλιτωμό απ' των εχθρών το μένος.
Δακρύβρεχτος ο λόγος του, στο δράμα προσγειωμένος.
Μετά θαρρώ τους μίλησε γι' αυτήν την πολιτεία
να φτιάξουνε τέτοιους θεσμούς χωρίς την αδικία.

Ωραία τα'πε ο βασιλιάς. Κατάφερε τα πλήθη,
σαν χρειαστεί η πόλη τους, να βάλουν και τα στήθη.
Κι έτσι εκεί που ήτανε χαμένος από χέρι,
να σου, στα ξάφνου έγινε περίλαμπρο αστέρι!

Τους αντιπάλους μπόρεσε να εξουδετερώσει,
με τις θεσούλες που 'ταξε να τους υποχρεώσει.
Κι αφού τους επικίνδυνους τούς είχε πια βολέψει,
ανοίχτηκε ο δρόμος του ξανά να βασιλέψει.
Όλου του κόσμου οι λαοί θαρρώ πως ξεγιελιούνται
από τα λόγια των τρανών και ήσυχα κοιμούνται.

Πέρασαν χρόνια κάμποσα στο μεταξύ ενυμφεύθη
αρχοντοπούλα αντίπαλης γενιάς γιατί εσκέφθη
πως έτσι θα 'χει σίγουρα πάντοτινή εξουσία
στα χέρια του τον έλεγχο και την κυριαρχία.

Ήτανε τετραπέρατος χωρίς αμφιβολία.
Οργάνωσε τη σκέψη του με τη φιλοσοφία
πως μόνο με τη δύναμη και τον εγωισμό του
θα 'φτιαχνε πράγματα καλά γι' αυτόν και το λαό του.
Δε λέω, τα κατάφερε σε κάποια από δαύτα.
Όμως, για λόγο λεύτερο; Άστα, για τούτο κλάφτα!

ΠΡΑΞΗ Β'

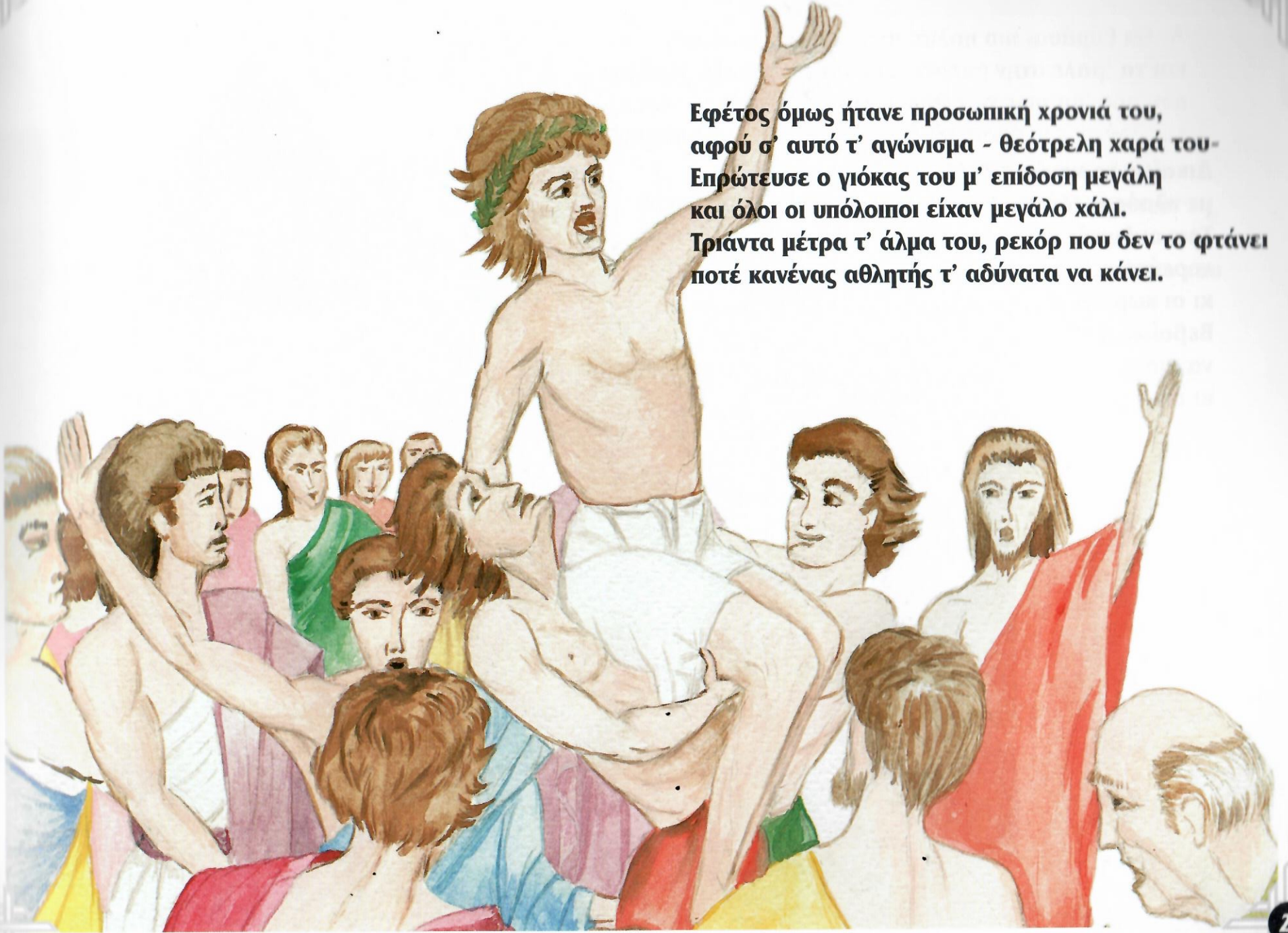
Ἦρθαν ἄνθρωποι πολλοὶ νὰ δούνε τοὺς ἀγῶνες
μα πιο πολὺ τοὺς ἐνοίαζε αὐτὸς που τοὺς κανόνες
εθέσπισε ὁ βασιλιάς γιὰ τὸ μεγάλο σάλτο.
Κι ἂν τὸ νομίσεις ψέματα ἀπ' τὸ μυαλό σου βγάλτο!

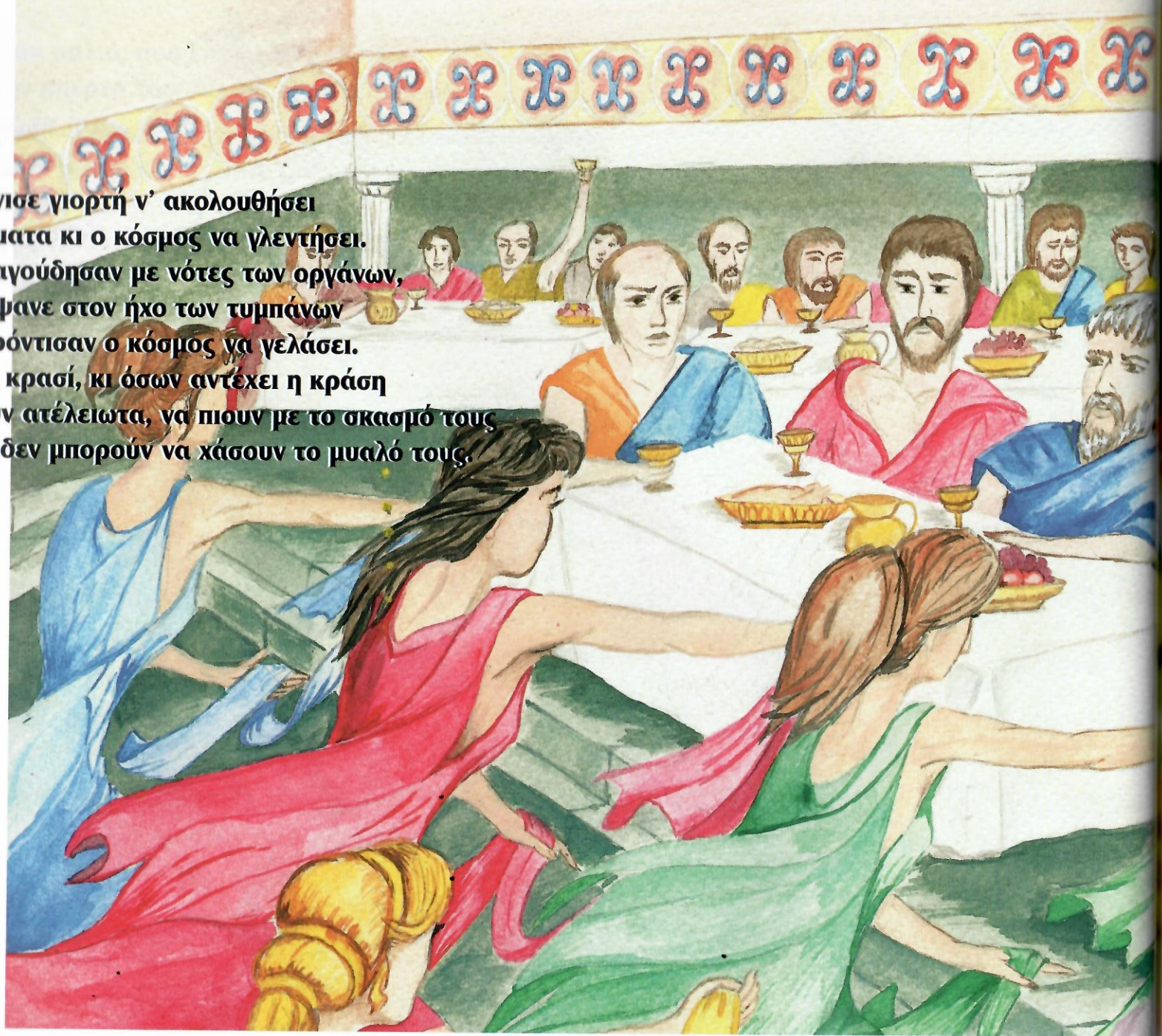
Αν θα θυμάσαι πιο παλιά, που έκοψε κλωνάρια,
και τα 'βαλε στην μπέρτα του και τα 'φτιαξε δοκάρια
που σου 'πα πως τα στήριξε στη μέση και στα χέρια
και βούτηξε μες στο κενό σαν πύραυλος στ' αστέρια!
Ε, το λοιπόν κατάφερε αγώνισμα να γίνει
και τους αγώνες φρόντισε με τούτο να τους κλείνει.

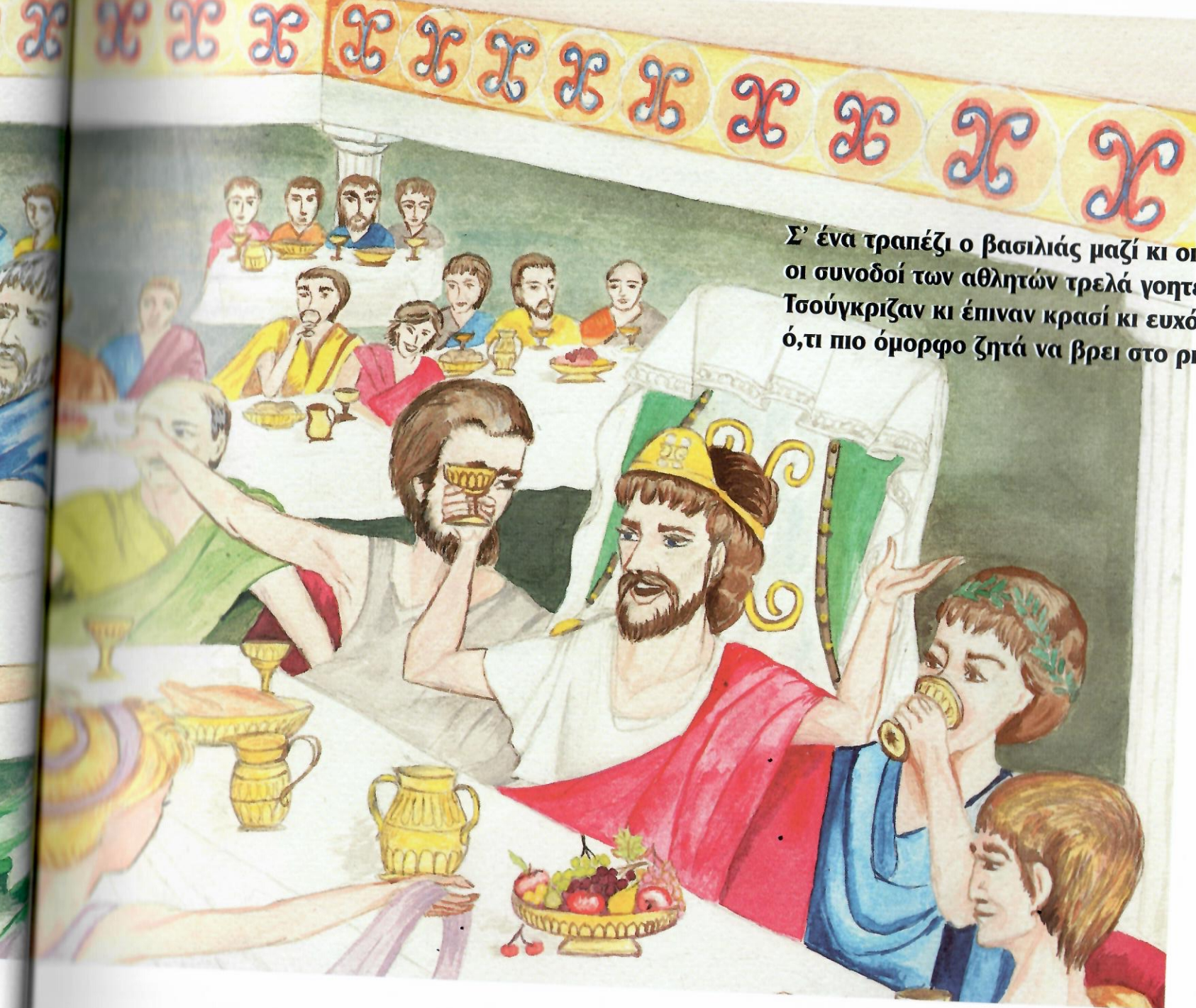
Εφέτος όμως ήτανε προσωπική χρονιά του,
αφού σ' αυτό τ' αγώνισμα - θεότρελη χαρά του -
Επρώτευσε ο γιόκας του μ' επίδοση μεγάλη
και όλοι οι υπόλοιποι είχαν μεγάλο χάλι.
Τριάντα μέτρα τ' άλμα του, ρεκόρ που δεν το φτάνει
ποτέ κανένας αθλητής τ' αδύνατα να κάνει.

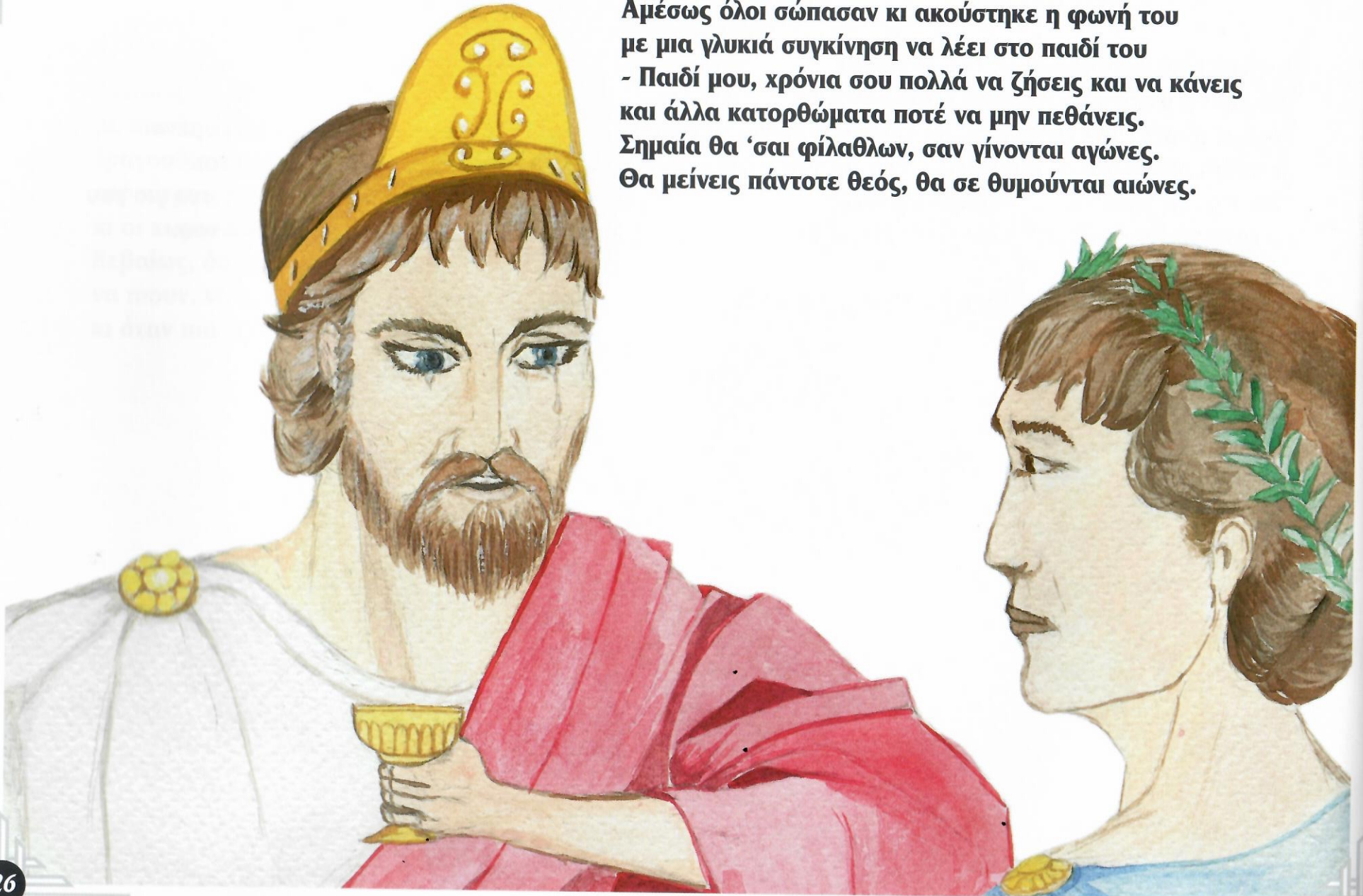
Δικαίως το κανόνισε γιορτή ν' ακολουθήσει
με πλούσια εδέσματα κι ο κόσμος να γλεντήσει.
Τραγουδιστές τραγούδησαν με νότες των οργάνων,
χορεύτριες χορέψανε στον ήχο των τυμπάνων
κι οι κωμικοί εφρόντισαν ο κόσμος να γελάσει.
Βεβαίως, δόθηκε κρασί, κι όσων αντέχει η κράση
να πιουν, να πιουν ατέλειωτα, να πιουν με το σκασμό τους
κι όταν πια άλλο δεν μπορούν να χάσουν το μυαλό τους.

Σ' ένα τραπέζι ο βασιλιάς μαζί κι οι καλεσμένοι
οι συνοδοί των αθλητών τρελά γοητευμένοι.
Τσούγκριζαν κι έπιναν κρασί κι ευχότανε στο γιο του
ό,τι πιο όμορφο ζητά να βρει στο ριζικό του.

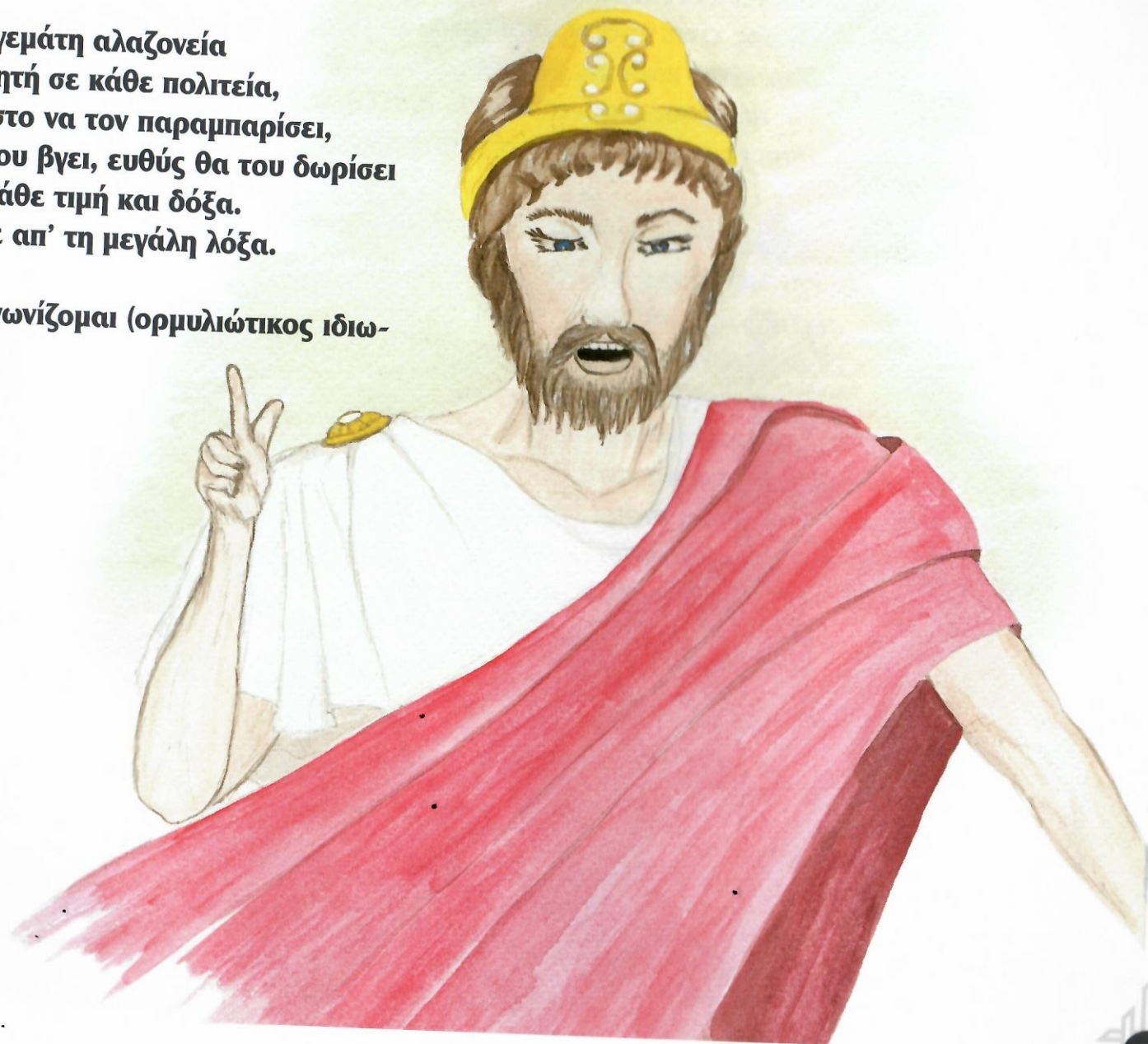

Και κει που όλοι χαίρονταν σ' αυτό το πανηγύρι,
σηκώθηκε ο άρχοντας κρατώντας το ποτήρι.
Αμέσως όλοι σώπασαν κι ακούστηκε η φωνή του
με μια γλυκιά συγκίνηση να λέει στο παιδί του
- Παιδί μου, χρόνια σου πολλά να ζήσεις και να κάνεις
και άλλα κατορθώματα ποτέ να μην πεθάνεις.
Σημαία θα 'σαι φίλαθλων, σαν γίνονται αγώνες.
Θα μείνεις πάντοτε θεός, θα σε θυμούνται αιώνες.

Ύστερα σήκωσε φωνή γεμάτη αλαζονεία
να παν να ψάξουν αθλητή σε κάθε πολιτεία,
που να μπορεί τον άριστο να τον παραμπαρίσει,
κι αν θα μπορέσει να του βγει, ευθύς θα του δωρίσει
μισό απ' το βασίλειο, κάθε τιμή και δόξα.
Το λόγο τούτο άρθρωσε απ' τη μεγάλη λόξα.

* παραμπαρίζω = συναγωνίζομαι (ορμυλιώτικος ιδιω-
ματισμός)

Τ' άκουσε τούτα ο γέροντας, ένας κουτσός με γένια,
και γέλασε πειραχτικά να προκαλέσει έγνοια.
-Ποιος είναι τούτος που γελά και μένα με προσβάλλει;
Μην είναι κάποιος μέθυσος και έχει παραζάλη;
Για πες μου, γέροντα κουτέ, τι έχεις στο μυαλό σου;
Μην είναι το πολύ κρασί; γιατί αλίμονό σου!

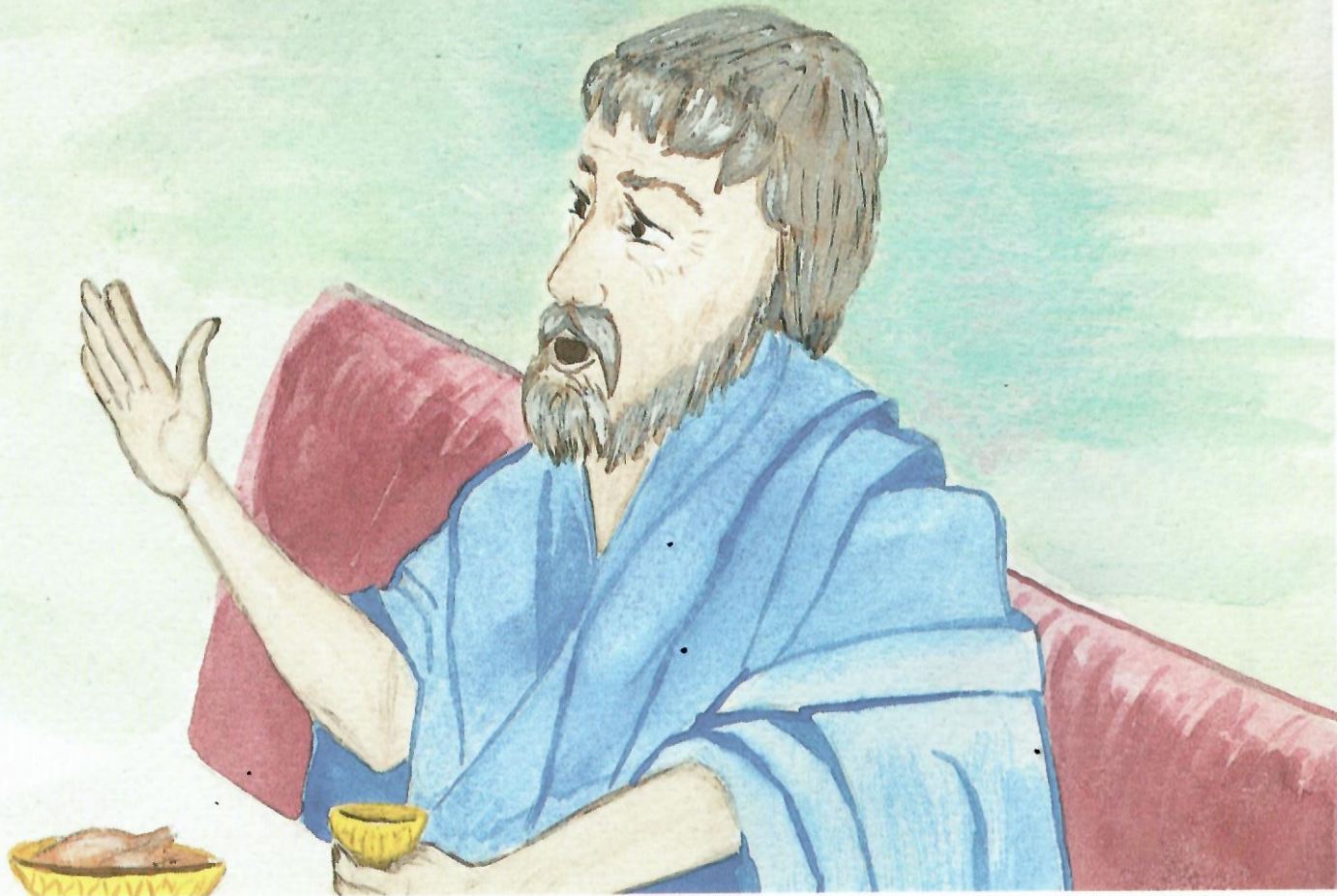

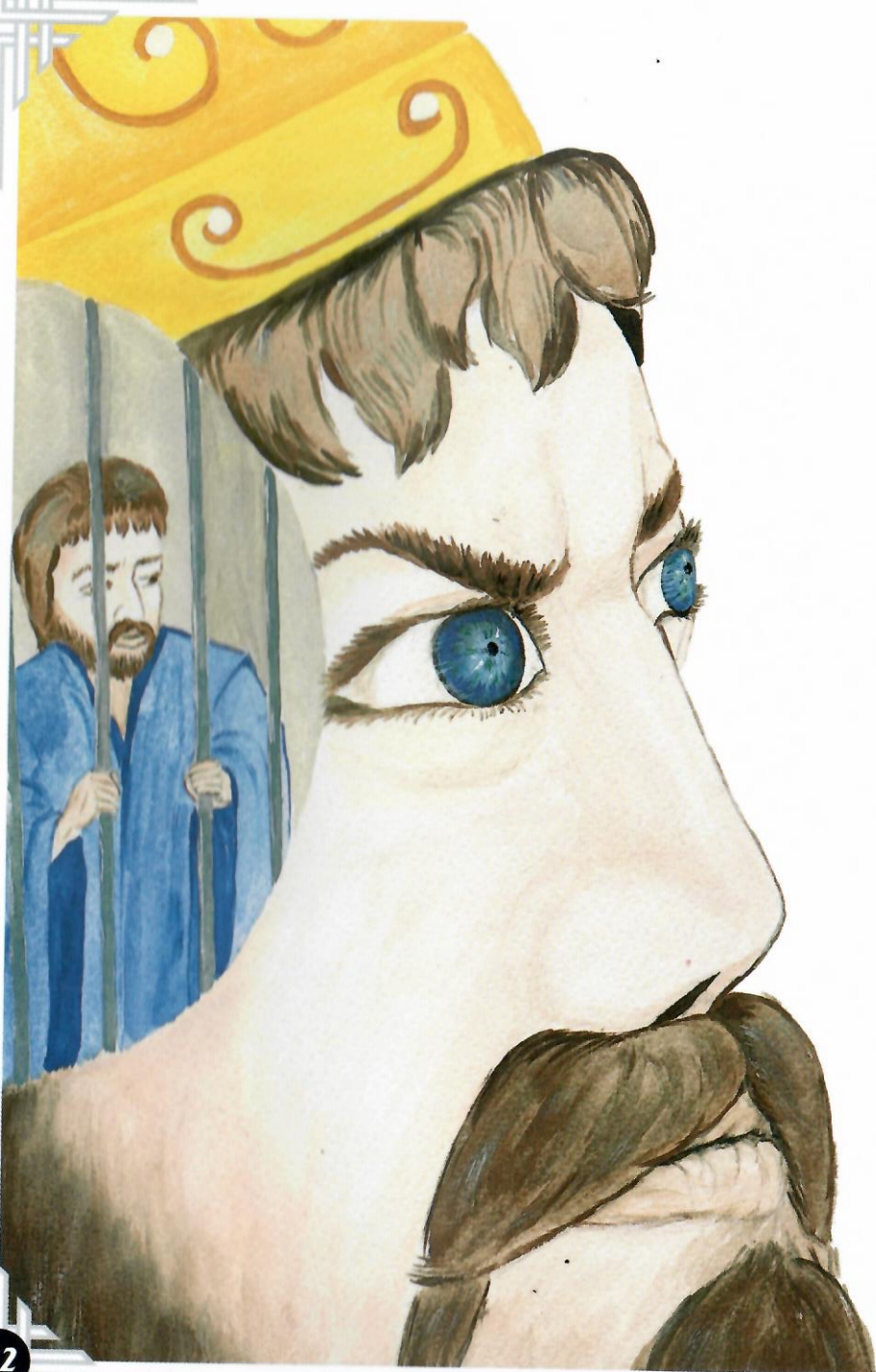
Κι ο γέροντας απάντησε με μια φωνή σταράτη, αφού πρώτα σηκώθηκε ισιώνοντας την πλάτη.
- Άξια, άρχοντα, τιμές δίνεις στο παλικάρι, που πρώτος στο αγώνισμα τη νίκη έχει πάρει σε τούτη την απίθανη πρωτιά του Ικαρίου. Αλλά μου φάνηκε μικρή. Δεν είναι λόγια αστείου, που λένε στην παρέα τους οι φίλοι να γελάσουν, σαν πουν κρασί με το κιλό και σαν παραχορτάσουν. Υπάρχει κάποιος που μπορεί το γιο σου να νικήσει και το μισό βασίλειο συνάμα να κερδίσει.

Ταράχτηκε ο άρχοντας και ο εγωισμός του.
Πληγώθηκε η σκέψη του και φάνηκε ο θυμός του.
- Είσαι τρελός για δέσιμο, ο νους σου δε δουλεύει.
Αν επιμένεις άλλη μια, ο λόγος περιττεύει.
Θα δώσω αμέσως εντολή να σε αλυσοδέσουν
κι ας έρθουν αντιπρόσωποι να με παρακαλέσουν.
Αν είχες τέτοιο αθλητή, θα φρόντιζες να φτάσει
στο στίβο από την αρχή, την πόλη να δοξάσει,
αυτής που πάντοτε τιμά το άριστό της θρέμμα.
Μου φαίνεται ανόητο το άρρωστό σου ψέμα.

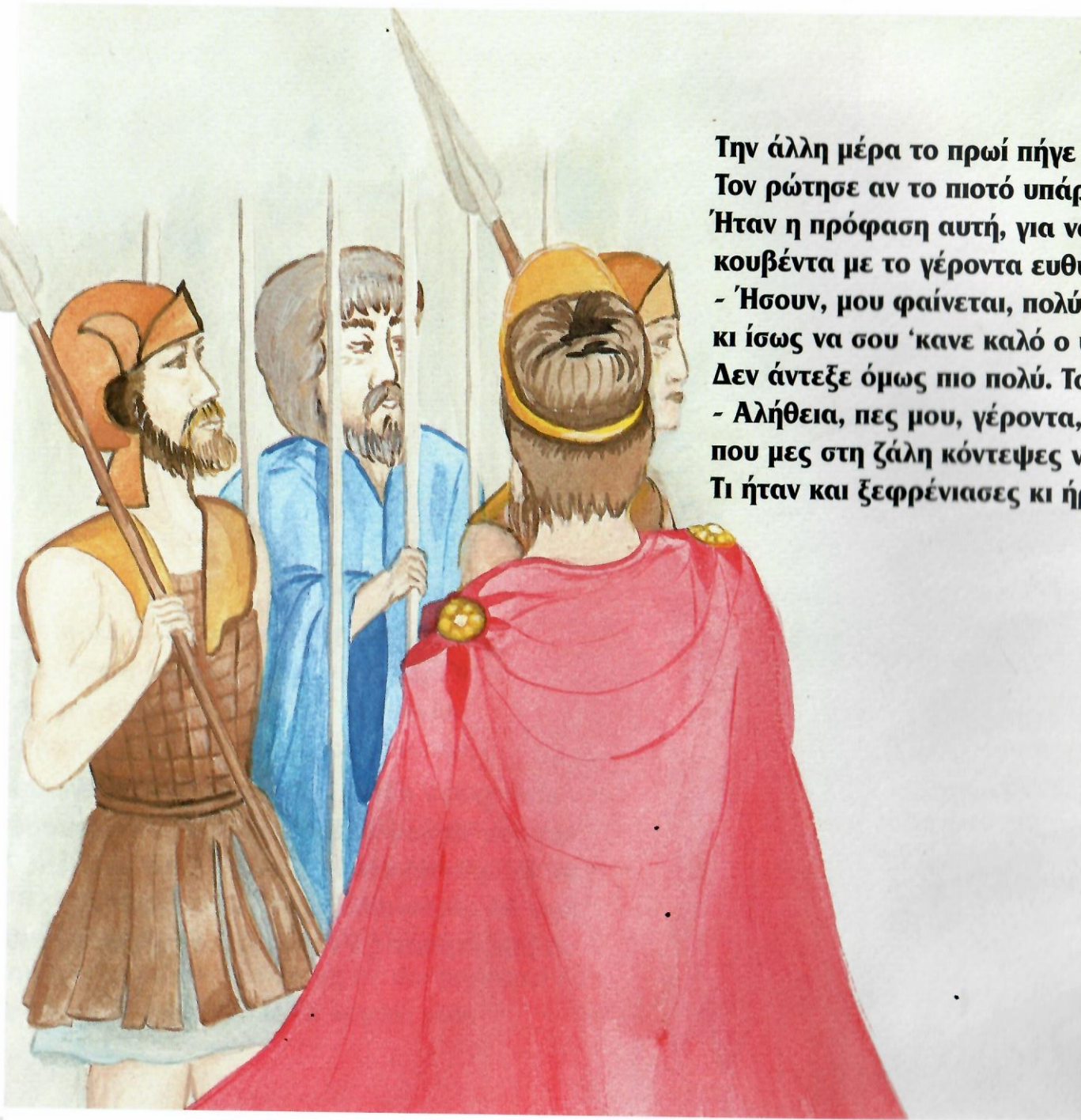

- Όχι, δεν είναι ψέματα! Ο γέρος επιμένει.
Με θάρρος ανταπάντησε και η φωνή του βγαίνει
με τρόπο τόσο πειστικό, που κάθε αμφιβολία
πνίγεται αμέσως στο λεπτό και όλοι μ' αγωνία
παρατηρούν το βασιλιά, τι τώρα θ' απαντήσει.
Χωρίς πολλές περιστροφές το έχει αποφασίσει.

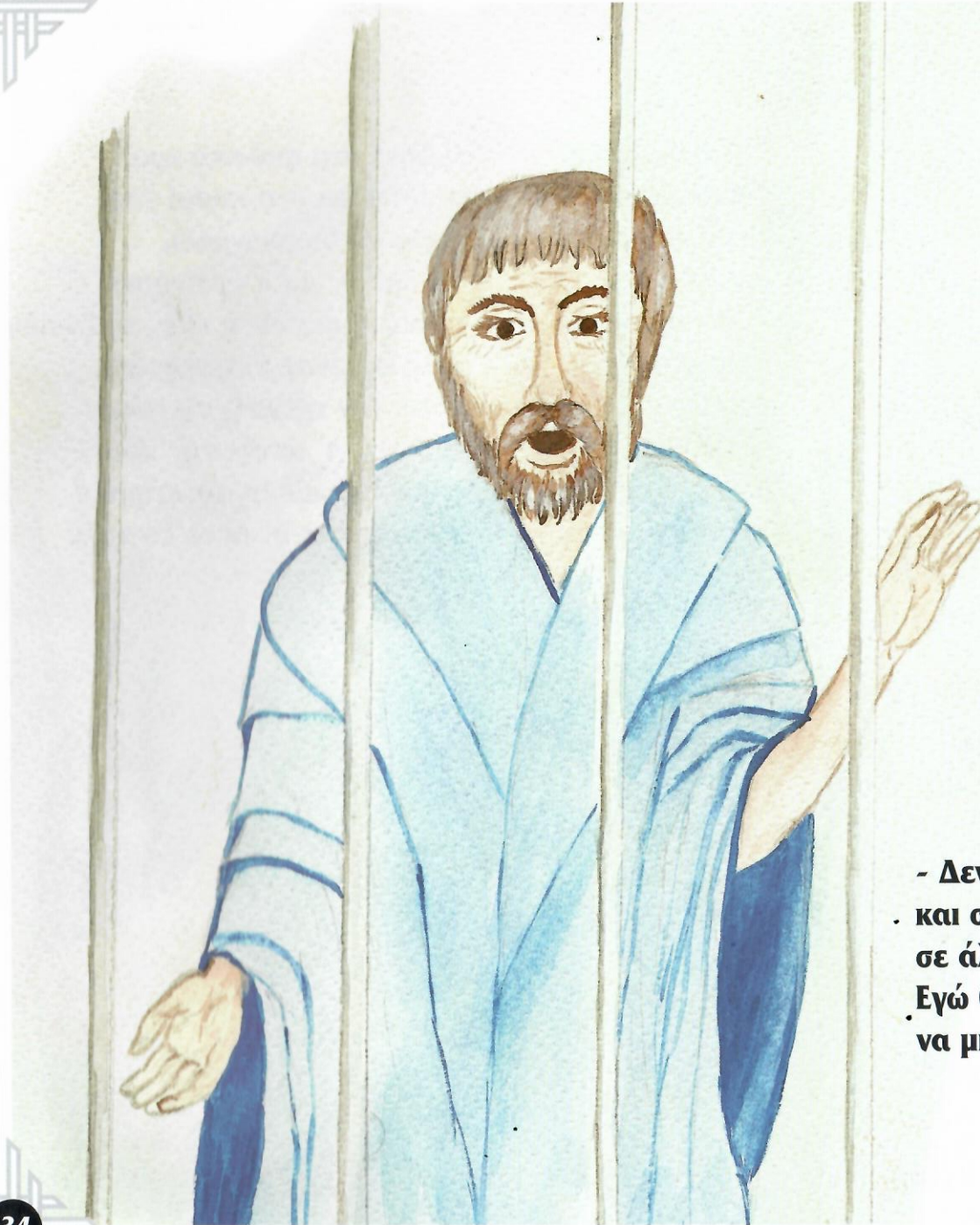

Το γέροντα σ' ένα κελλί της φυλακής θα βάλει
κι όταν τελειώσει η γιορτή, αμέσως θα τον βγάλει.
Είχε στο νου του, βέβαια, πως αν τον τιμωρούσε
με μια ποινή βαρύτερη, το λόγο θα ζητούσε
ο άρχοντας που έστειλε το γέρο συνοδεία,
των εκλεκτών του αθλητών, ως αντιπροσωπεία.

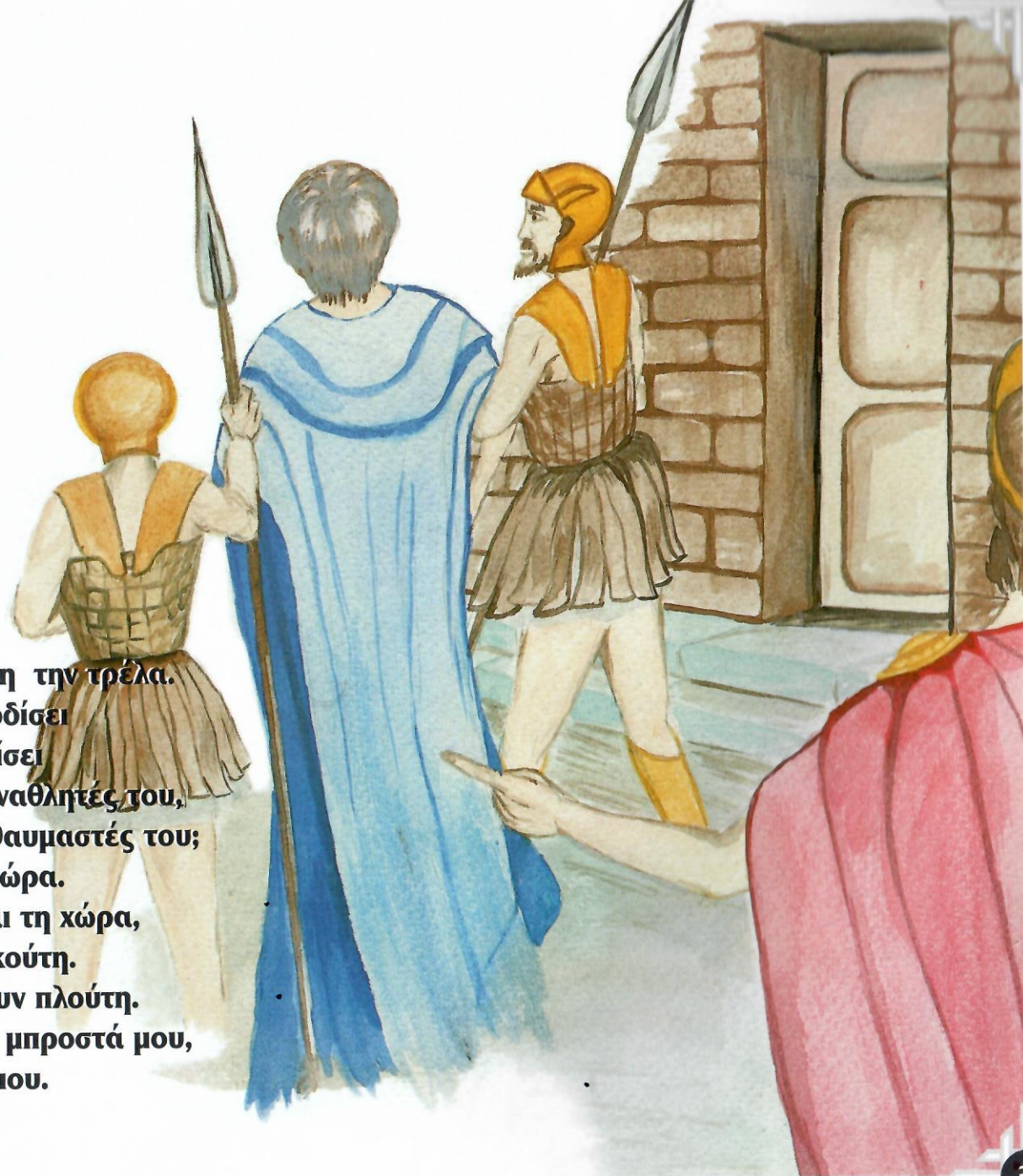

Την άλλη μέρα το πρωί πήγε στη φυλακή του.
Τον ρώτησε αν το πιτό υπάρχει στο κορμί του.
Ήταν η πρόφαση αυτή, για να διερευνήσει,
κουβέντα με το γέροντα ευθύς για ν' αρχινήσει.
- Ήσουν, μου φαίνεται, πολύ πιωμένος χθες το βράδυ
κι ίσως να σου 'κανε καλό ο ύπνος στο σκοτάδι.
Δεν άντεξε όμως πιο πολύ. Τον τρώει η αγωνία.
- Αλήθεια, πες μου, γέροντα, γι' αυτήν την κοροϊδία,
που μες στη ζάλη κόντεψες να χάσεις το κεφάλι!
Τι ήταν και ξεφρένιασες κι ήρθες σ' αυτό το χάλι;

- Δεν ήμουν ούτε μέθυσος ούτε ξεφρενιασμένος
και σου το λέω άλλη μια πως είμαι πεπεισμένος,
σε άλλη διοργάνωση θα χάσεις τα πρωτεία.
Εγώ θα φέρω αθλητή με μία συμφωνία,
να μην ντραπείς ν'αγωνιστεί ο γιος σου με κοπέλα.

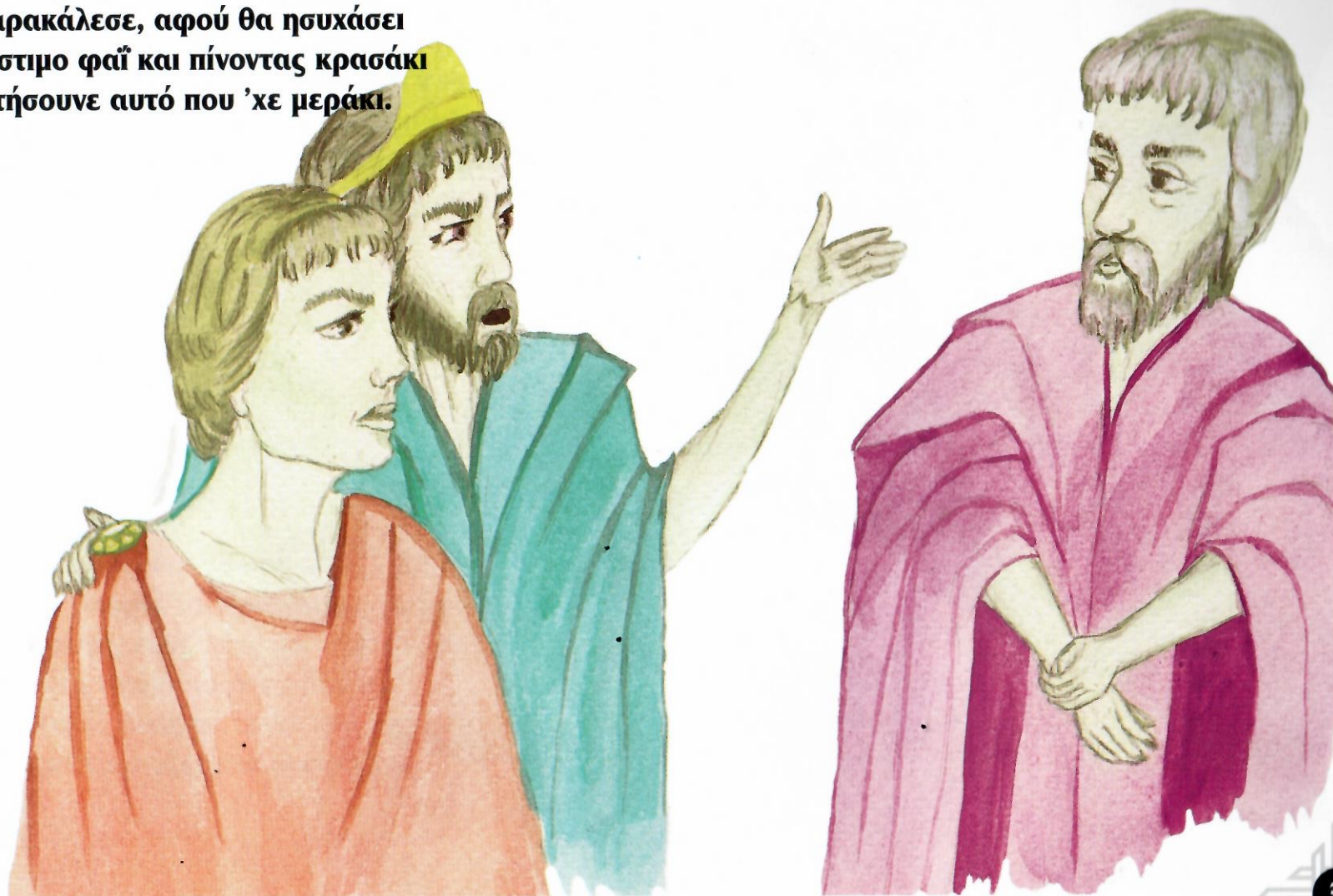
- Σου το 'πα γω πως κουβαλάς ατέλειωτη την τρέλα.
Είναι στ' αλήθεια δυνατό, κορίτσι να κερδίσει
τον άντρα τον ανίκητο, που έχει αποκλείσει
απ' την πρωτιά πανάξιους, σκληρούς συναθλητές του,
που σώπασαν στην τέχνη του και γίναν θαυμαστές του;
Αυτό που θέλω από σε είναι να φύγεις τώρα.
Δεν πρόσβαλες μόνο εμέ, πρόσβαλες και τη χώρα,
που έστειλε για συνοδό τέτοιο τρελό ξεκούτη.
Σαν άκουσες την πρόκληση, ονειρευόσουν πλούτη.
Αϊ, χάσου απ' τα μάτια μου να μη σε δω μπροστά μου,
γιατί θα χάσω, αλίμονο, τότε τα λογικά μου.

**Μα πριν προφτάσει να διωχτεί, κατέφτασε ο γιος του,
που όλη νύχτα σκεφτόταν, τον έτρωγε ο καημός του,
μην κι είν' αλήθεια όλ' αυτά κι υπάρχει παλικάρι
ατίθασο και ικανό κι ας ερχόταν μακάρι
σ' έναν αγώνα όμορφο ακόμα κι αν τον χάσει.
-Μη φεύγεις, γέροντα σοφέ, κάνε για λίγο στάση.
Εσείς, φρουροί, πηγαίνετε και φέρτε του να φάει.
Ανοίχτε του καλό κρασί και ό,τι αγαπάει.**

Τους κοίταξε αμήχανα και πήγε να ρωτήσει
μα πρόφτασε ο πατέρας του να του διευκρινίσει
πως πρόκειται για γέροντα που πάσχει από μανία
κι άδικα χάνει τον καιρό μ' αυτή την ιστορία.
Δεν πείστηκε ο νεαρός, γιατί είχε συμπεράνει
απ' όσα άκουσε εκθές, ο νους του πως δε χάνει.
Γι' αυτό τον παρακάλεσε, αφού θα ησυχάσει
τρώγοντας νόστιμο φαΐ και πίνοντας κρασάκι
ξανά να συζητήσουνε αυτό που 'χε μεράκι.

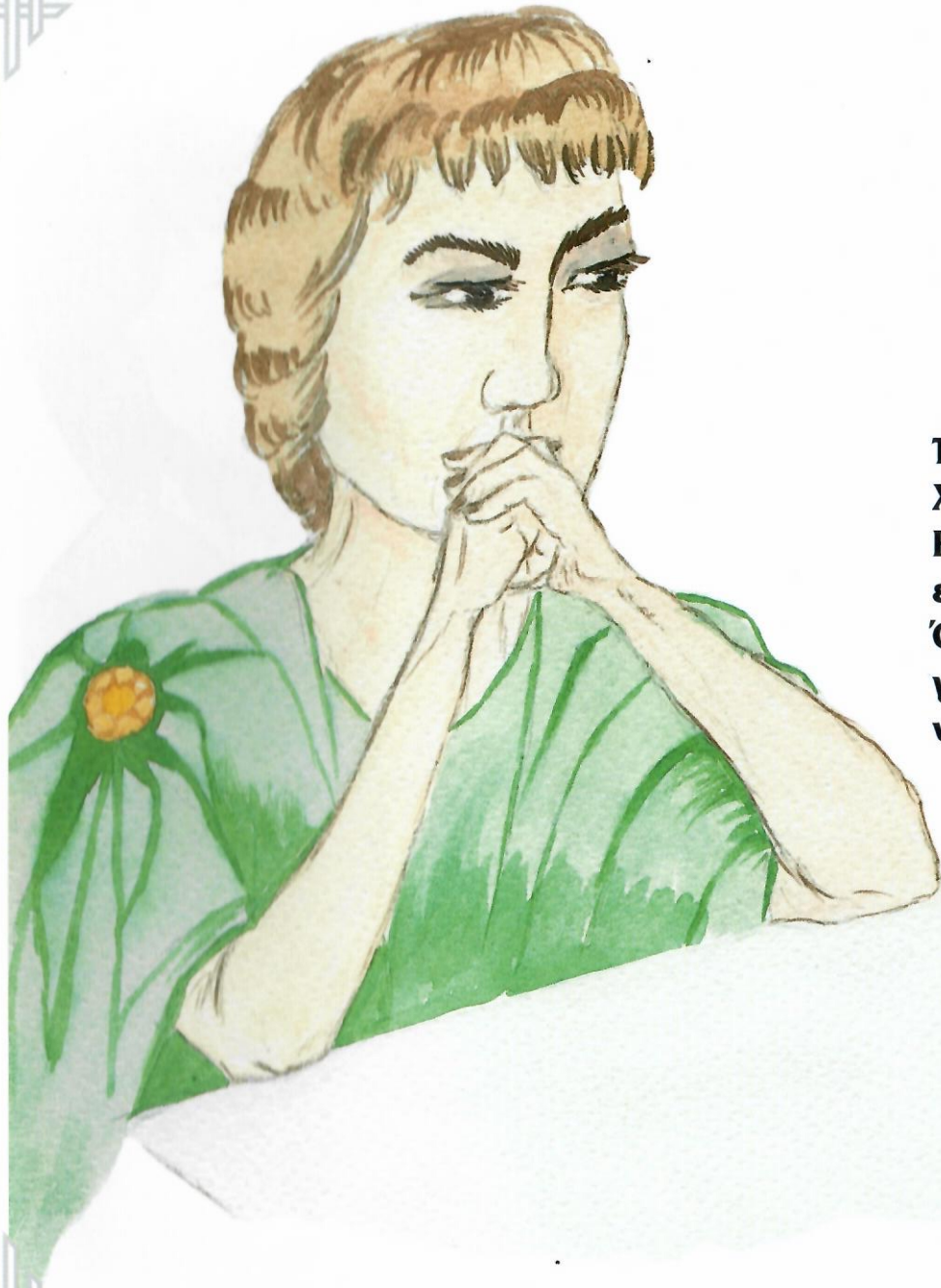

Εγέλασε ο βασιλιάς κι έφυγε από μπρος τους.
Σ'ένα τραπέζι πλούσιο βρεθήκανε και οι δυο τους.
Πρώτος το λόγο άρχισε ο γέρος που 'χε φάει.
- Άκουσε, γιε μου, να σου πω ο στίβος δε χωράει
κορίτσι ν'αγωνίζεται ανάμεσα σε άντρες.
Γνωρίζω πως η θέση της είναι με τις υφάντρες,
π'ολημερίς ξυλόχτενο χτυπάνε καρτερώντας,
πότε θα φτιάξουν τα προικιά και άλλοτε κεντώντας.

**Μα να η φύση έφτιαξε γυναίκα ταλαντούχα
και σ'αργαλειό δεν το μπορεί να υφαίνει πάντα ρούχα.
Κάθε πρωί, πριν την αυγή, τους λόγγους περιτρέχει.
Γυμνάζεται ασταμάτητα ακόμα κι όταν βρέχει.
Σαν φτάνει το απόγευμα, βολεύει τα φτερά της
Ανάλαφρο το πέταγμα ταιριάζει στα όνειρά της.**

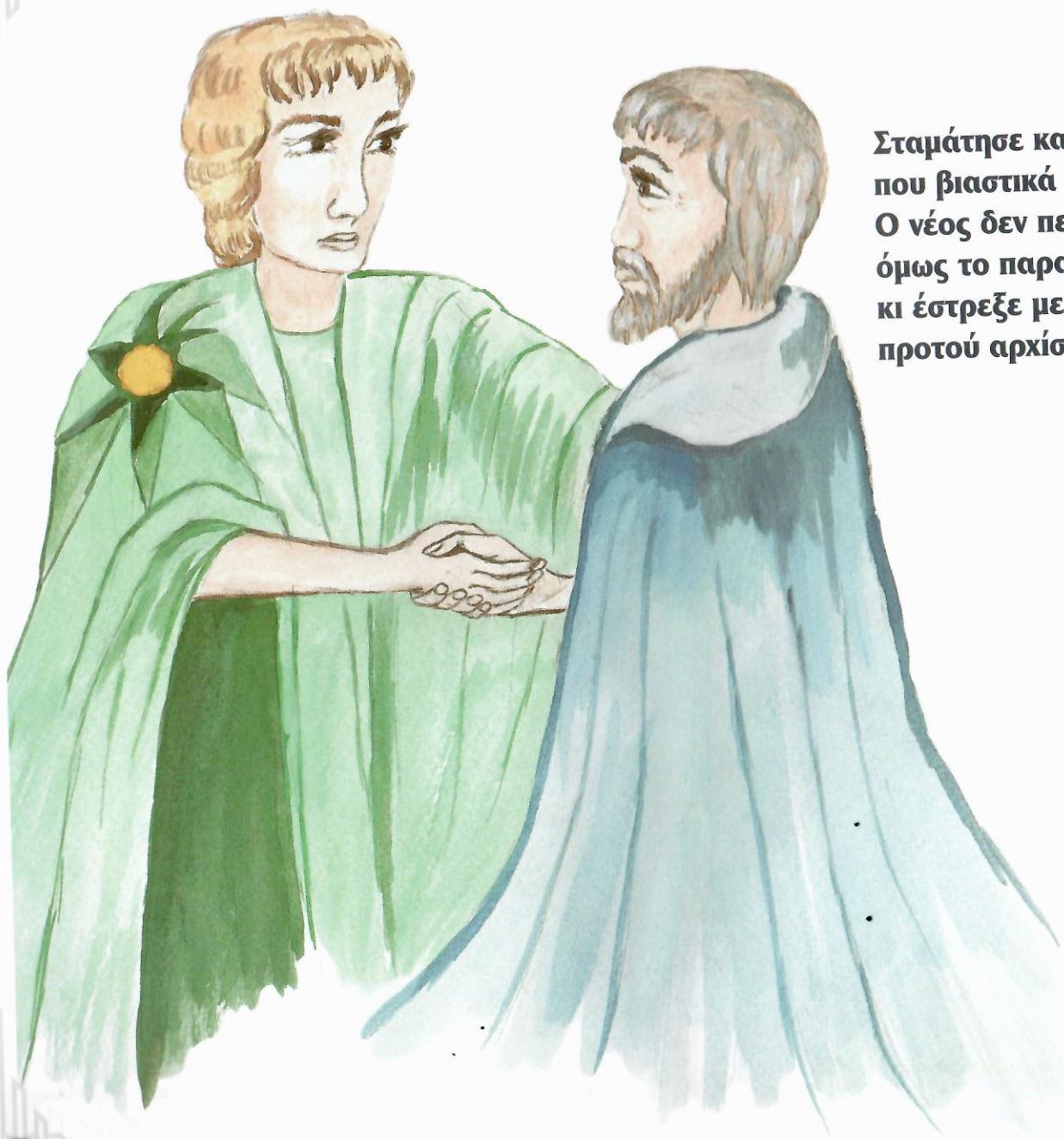

Τη χαίρομαι, πανάθεμα, μα τη λυπάμαι όμως.
Χαμένη η προσπάθεια, χαμένος τόσος δρόμος.
Κάποιες φορές την πέτυχα με δάκρυα στα μάτια,
εκεί που την καμάρωνα μέσα στα μονοπάτια.
Όταν της είπα το γιατί, μου είπε τον καημό της,
για τ' άδικο του φύλου της και για το ριζικό της,
να μην μπορεί σε άμιλλα με άντρες ν' ανταμώσει.

**Πήγα λοιπόν στον άρχοντα την εντολή να δώσει
ως συνοδός των αθλητών της χώρας μου να φύγω,
ελπίδα τρέφοντας τρανή να σας μιλήσω λίγο,
εσένα ή τον πατέρα σου, μήπως σας μεταπείσω
και των ανθρώπων τ' άδικο στο παρελθόν να κλείσω.
Χθες, βράδυ, όμως δυστυχώς τα έκανα μαντάρα.
Βεβαίως, για τον κίνδυνο δεν έδωσα δεκάρα.**

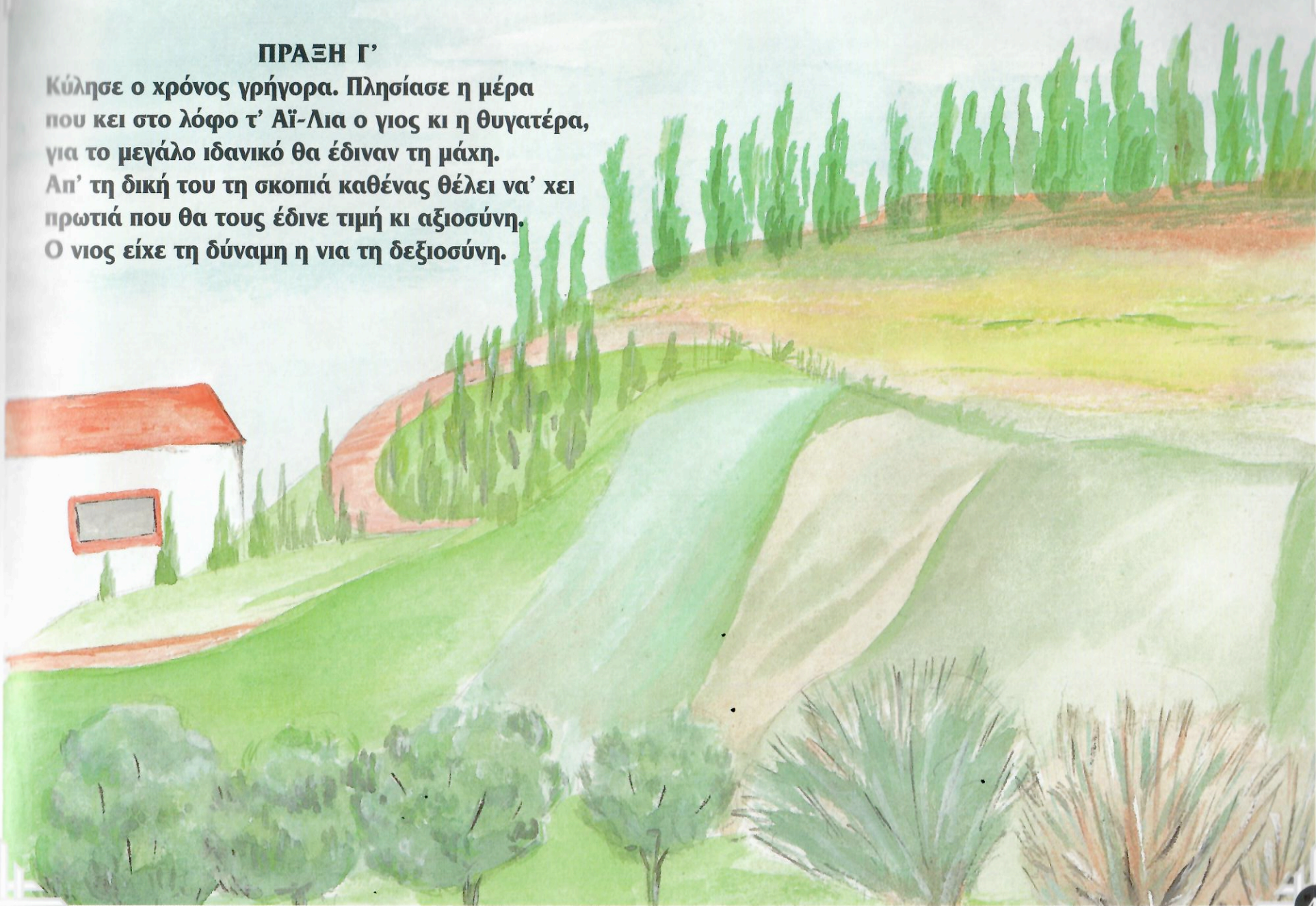

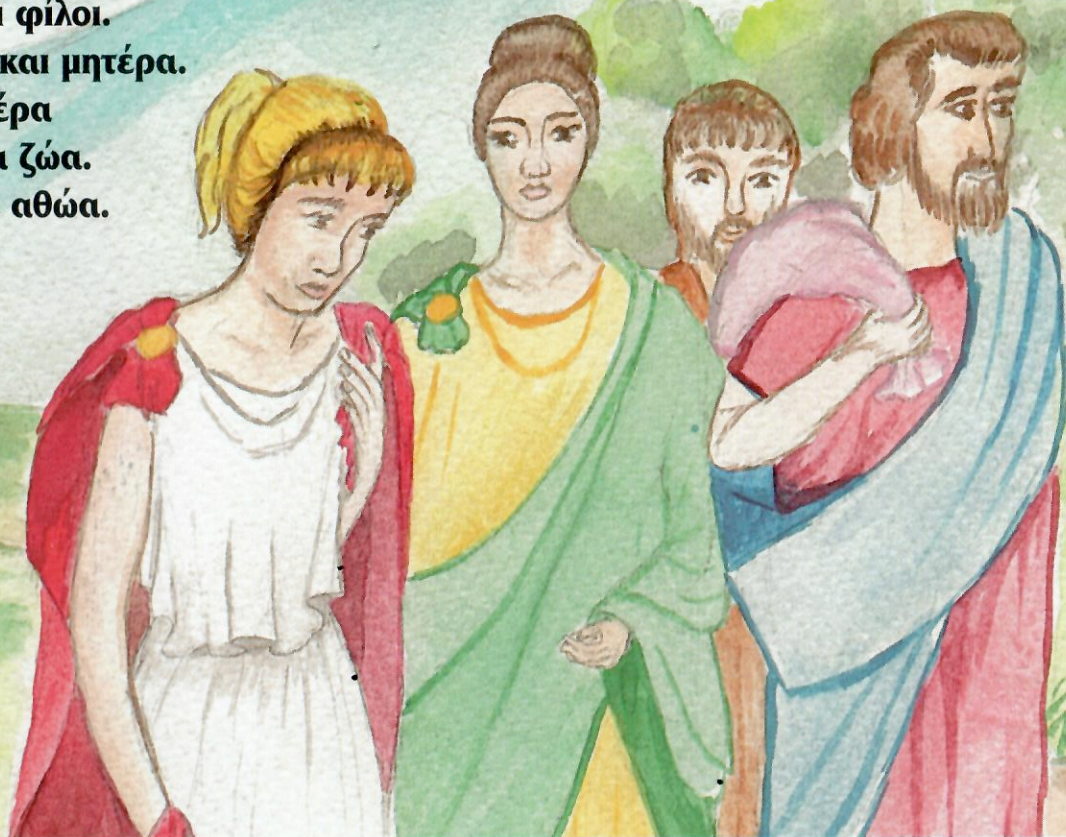
Σταμάτησε και κύλησε στα μάτια του ένα δάκρυ,
που βιαστικά το σκούπισε με του χεριού την άκρη.
Ο νέος δεν περίμενε μια τέτοια ιστορία,
όμως το παραδέχτηκε πως ήταν αδικία
κι έστρεξε με το γέροντα να γίνει ο αγώνας
προτού αρχίσουν οι βροχές, πριν έρθει ο χειμώνας.

ΠΡΑΞΗ Γ'

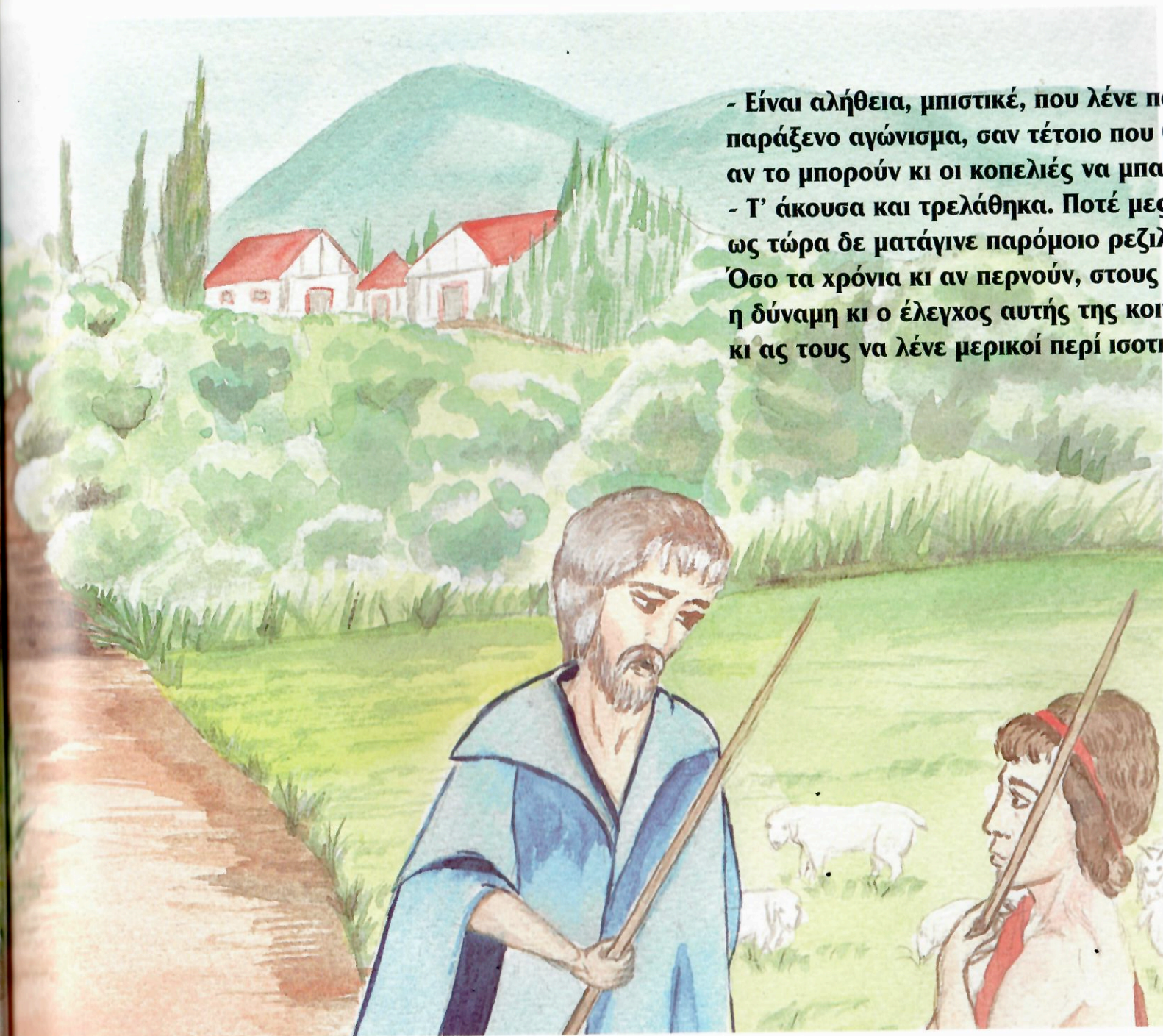
Κύλησε ο χρόνος γρήγορα. Πλησίασε η μέρα
που κει στο λόφο τ' Αϊ-Λια ο γιος κι η θυγατέρα,
για το μεγάλο ιδανικό θα έδιναν τη μάχη.
Απ' τη δική του τη σκοπιά καθένας θέλει να' χει
πρωτιά που θα τους έδινε τιμή κι αξιοσύνη.
Ο νιος είχε τη δύναμη η νια τη δεξιότητα.

Ξημέρωσε παραμονή. Φύγαν για την Ερμούλη
παρέα με την κοπελιά οι συγγενείς κι οι φίλοι.
Ήταν μαζί τους κι ο παππούς, πατέρας και μητέρα.
Καθώς κοντοζυγώνανε, ακούσανε φλογέρα
ενός τσομπάνου νεαρού, που έβοσκε τα ζώα.
Πήγε κοντά του ο παππούς, τον ρώτησε αθώα.

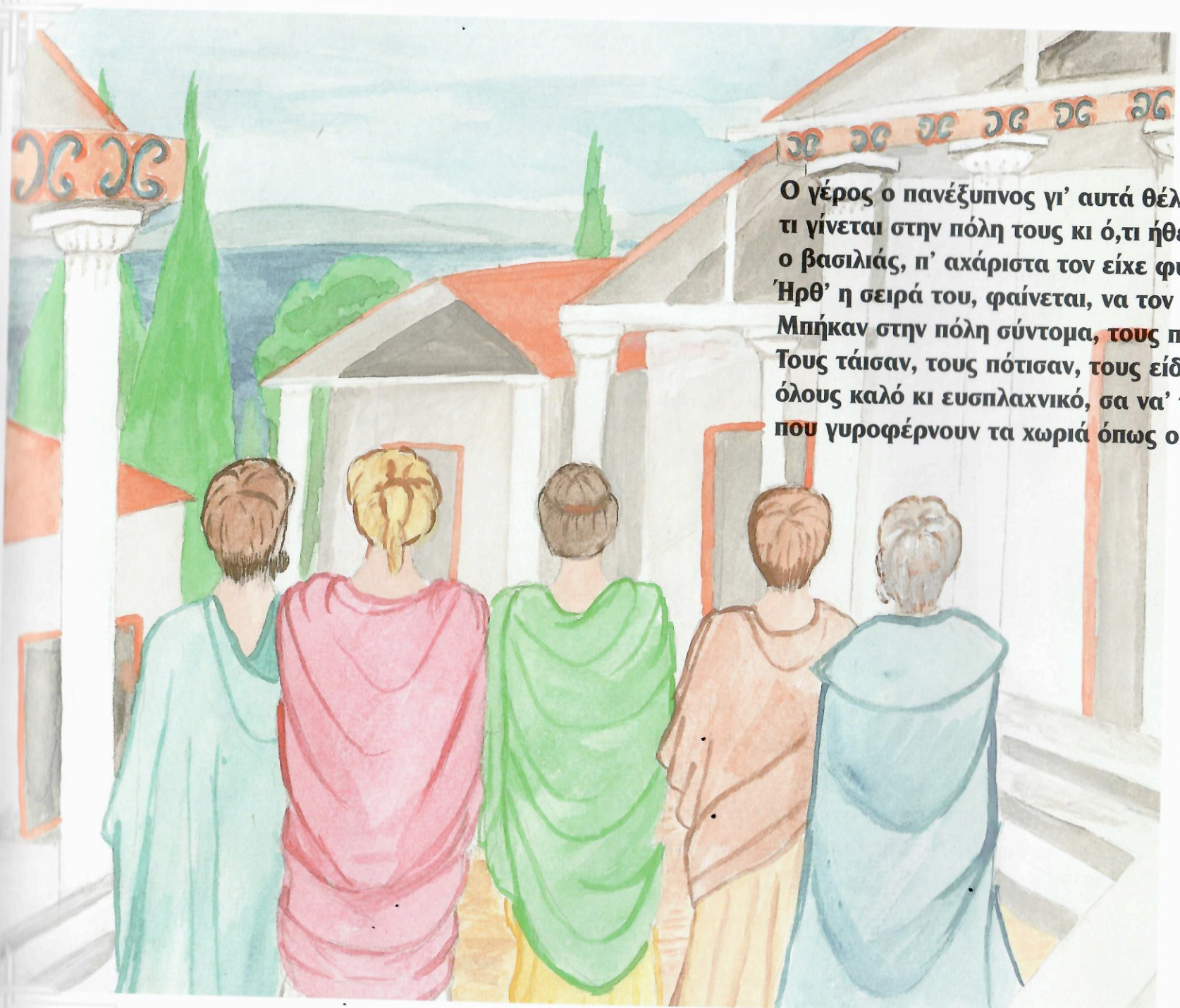
- Είναι αλήθεια, μπιστικέ, που λένε πως θα γίνει
παράξενο αγώνισμα, σαν τέτοιο που θα κρίνει,
αν το μπορούν κι οι κοπελιές να μπαίνουν σε αγώνες.
- Τ' άκουσα και τρελάθηκα. Ποτέ μες στους αιώνες
ως τώρα δε ματάγινε παρόμοιο ρεζιλίκι.
Όσο τα χρόνια κι αν περνούν, στους άντρες θα ανήκει
η δύναμη κι ο έλεγχος αυτής της κοινωνίας
κι ας τους να λένε μερικοί περί ισοτιμίας.

Μα να που ο γιος του βασιλιά, το άξιο παλικάρι,
αφού το υποσχέθηκε, θα του'κανε τη χάρη,
πήρε απ' όλους έγκριση, γι' αυτό το πανηγύρι.
Έχει μεγάλη την καρδιά, είναι και πειρακτήρι.
Έλα, παπούλη, αύριο να κάτσεις να γελάσεις,
ευχάριστα την ώρα σου, αν θέλεις να περάσεις.

Ο γέρος ο πανέξυπνος γι' αυτά θέλει να μάθει
τι γίνεται στην πόλη τους κι ό,τι ήθελε ας πάθει
ο βασιλιάς, π' ακάριστα τον είχε φυλακίσει.
Έρθ' η σειρά του, φαίνεται, να τον εξευτελίσει.
Μπήκαν στην πόλη σύντομα, τους πήγαν στο παλάτι.
Τους τάισαν, τους πότισαν, τους είδανε με μάτι
όλους καλό κι ευσπλαχνικό, σα να' ταν θεατρίνοι,
που γυροφέρνουν τα χωριά όπως οι Βεδουίνοι.

Τ' απόγευμα περπάτησαν μες στα στενά σοκάκια.
Οι άνθρωποι τους πείραζαν, τους λέγαν αστειάκια.
- Ε, κοπελιά, αν το μπορείς ν' αγωνιστείς με μένα
κι αν κατορθώσεις να μου βγεις, θα σου' χω χαρισμένα
πέντε κοφίνια με φλουριά κι ολόχρυση κορόνα.
Και άλλος που την πείραζε της έταζε χιτώνα,
σαν και αυτόν που φόραγαν μικρές βασιλοπούλες.
Τέτοια και άλλα έλεγαν αυτές οι παρεούλες.

Τ' αυτάκι τους δεν ίδρωνε γι' αυτά όμως καθόλου.
Το' χανε πάρει απόφαση. Στο σπίτι του διαβόλου
ακόμά κι αν χρειάζονταν, θα έδιναν τη μάχη.
Για μια μεγάλη απόφαση παραμερνούν κι οι βράχοι.
Ένας θα είναι ο νικητής, αυτή που αγαπάνε.
Κι όλου του κόσμου οι δυνατές σ' αυτή θα το χρωστάνε.

Και θα μπορούνε στο εξής να έχουν για όλα γνώμη.
Θα τις χωρέσει η βουλή. Θα βγαίνουνε οι νόμοι
με τη δική τους συνδρομή. Θα έχουν αξιώσεις
να κυβερνούν το σπιτικό κι αν θέλεις μην τις δώσεις
ετούτο το δικαίωμα, γιατί θα μετανιώσεις.
Και ούτε με το άγριο δε θα τις καταφέρεις,
ζεστό και νόστιμο φαΐ να σου το τραπεζώνουν
το τρύπιο παντελόνι σου δε θα σου το μπαλώνουν.

ΠΡΑΞΗ Δ'

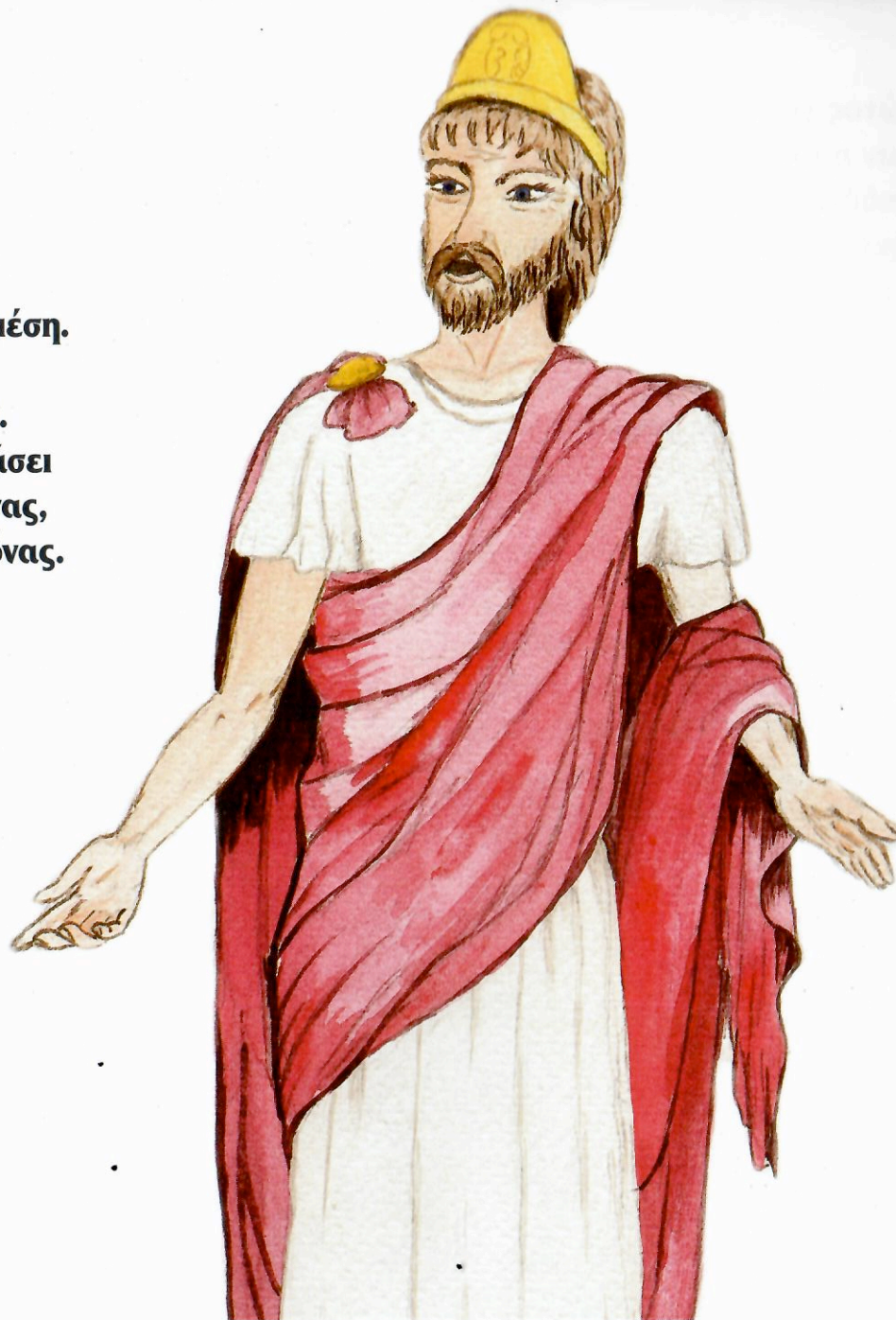
**Ο ήλιος βγήκε λαμπερός. Εφύσαγε τ' αγέρι
όπως η αύρα στις ακτές το μεσοκαλοκαίρι.
Ήταν η μέρα η ποθητή, η μέρα που μπορούσε
τρανή να φέρει ταραχή στον κόσμο, αν νικούσε
ο αδύνατος το δυνατό με του μυαλού τη γνώση,
για να μπορεί κι ο ταπεινός λόγο κι αυτός ν' αρθρώσει.**

Κόσμος πολὺς μαζεύτηκε στο λόφο να γελάσει.
Κι ἦταν ἡ μέρα του, θαρρῶ, που εἶχε αποδράσει
ο βασιλιάς ἀπ' τοὺς ἐχθροὺς, πέφτοντας μες στο ρέμα.
Νάτος, σε λίγο φάνηκε με τὸ χρυσό του στέμμα
ἐπάνω σε μια ἄμαξα που τὴν τραβούσαν βόδια
καὶ πίσω τῆς οἱ αὐλικοὶ ἔρχονταν με τὰ πόδια.

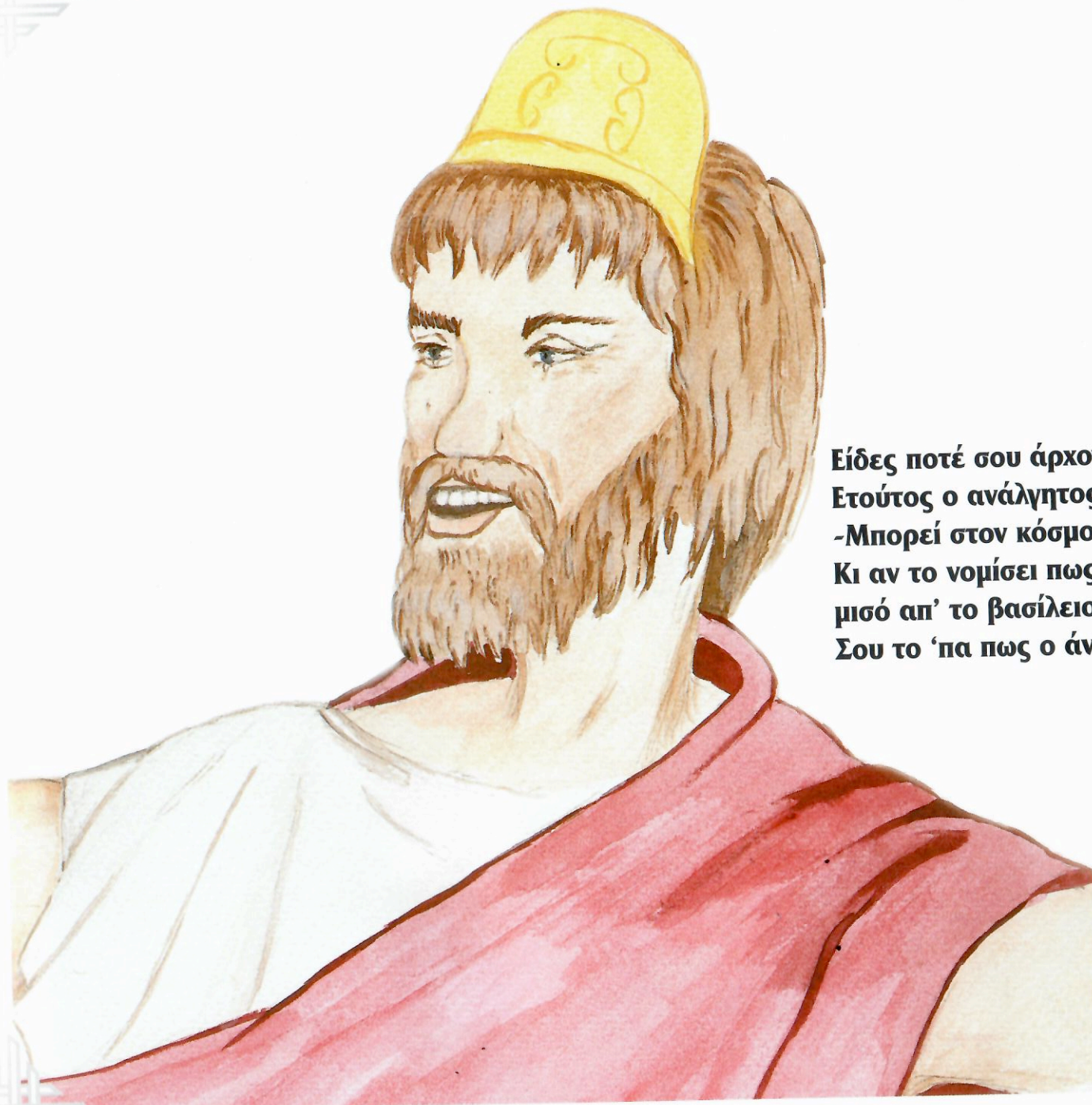

**Σαν έφτασαν στο πλάτωμα, προχώρησε στη μέση.
Εκήρυξε την έναρξη κι επέστρεψε στη θέση,
που μάστοροι κατάλληλα την είχαν ετοιμάσει.
Στέκει στο κέντρο ο κριτής και θέλει να περάσει
γοργά γοργά στην κλήρωση ν' αρχίσει ο αγώνας,
αφού τους είπε πιο μπροστά πώς έχει ο κανόνας.**

Πρώτος για την εκκίνηση πήγε το παλικάρι.
Όλων η ανάσα κόπηκε, σαν ήταν να σαλτάρει.
Τα πόδια του έσκαψαν τη γης, μες στο κενό βουτάει.
Βγήκαν στην πλάτη του φτερά, στον ουρανό πετάει.
Όλοι τον ζητωκραύγαζαν και τον επευφημούσαν.
Πενήντα μέτρα ο άθλος του. Τα χέρια δε βαστούσαν.
Άλλο να πάει πιο μακριά, δε θα το κατορθώσει.
Κι όμως το άλμα μπόρεσε πολύ να βελτιώσει.

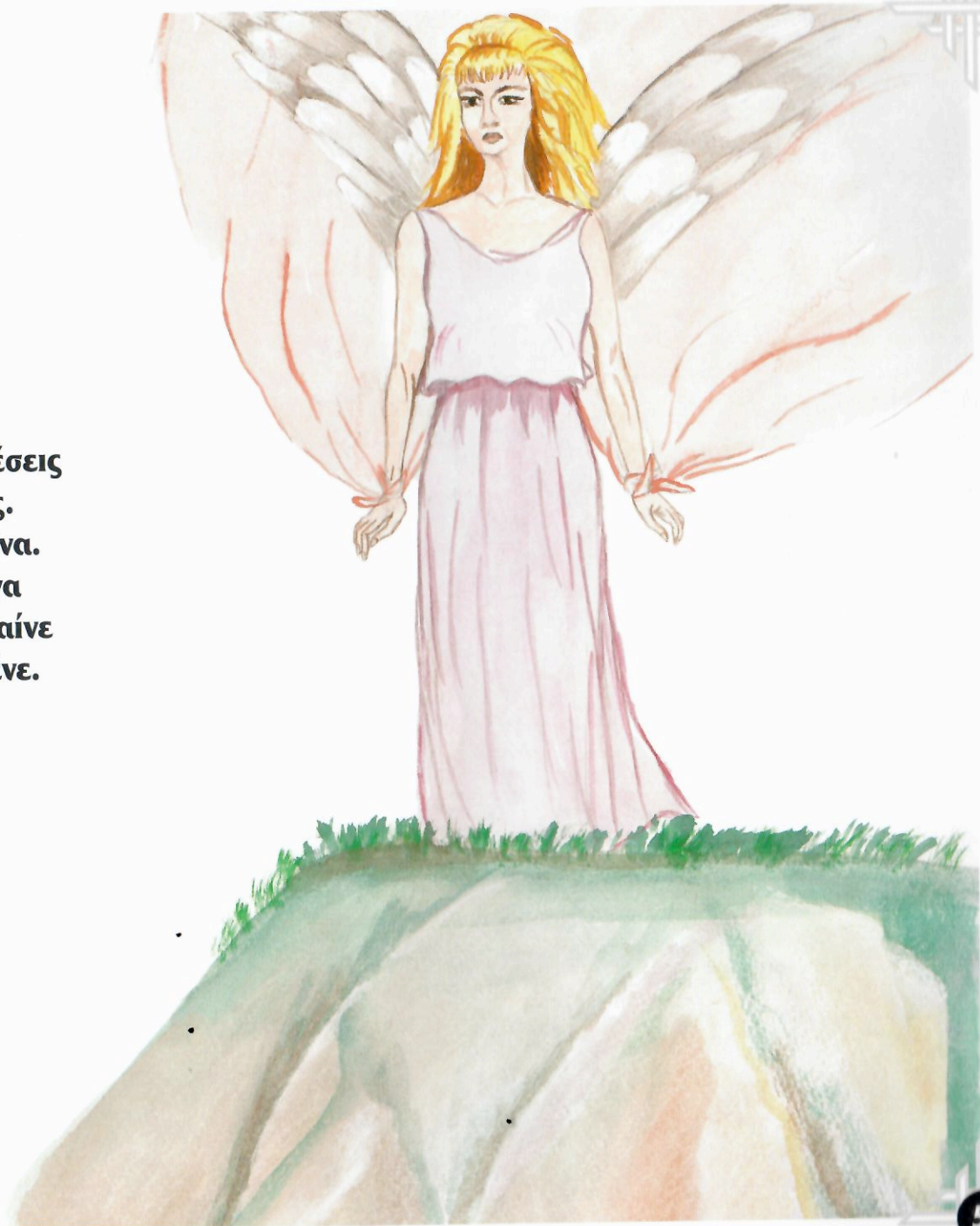

Είδες ποτέ σου άρχοντα σαν το μωρό να κλαίει;
Ετούτος ο ανάλγητος λέει και ξαναλέει:
-Μπορεί στον κόσμο αθλητής το γιο μου να νικήσει;
Κι αν το νομίζει πως μπορεί, αμέσως θα κερδίσει
μισό απ' το βασίλειο, κάθε τιμή και δόξα.
Σου το 'πα πως ο άνθρωπος είχε μεγάλη λόξα.

Κι ενώ όλοι τους χαίρονταν, δεν είδαν που 'χε πάρει
τη θέση της η κοπελιά κι ετοίμαζε με χάρη
τα δυο αραχνούφαντα φτερά πάνω στην πλάτη.
Μα ο κριτής επέμενε να κάνει λίγο κράτει,
ν' ανοίξει ο διάδρομος, να γίνει ησυχία,
για να τελειώσει σύντομα αυτή η μονομαχία.

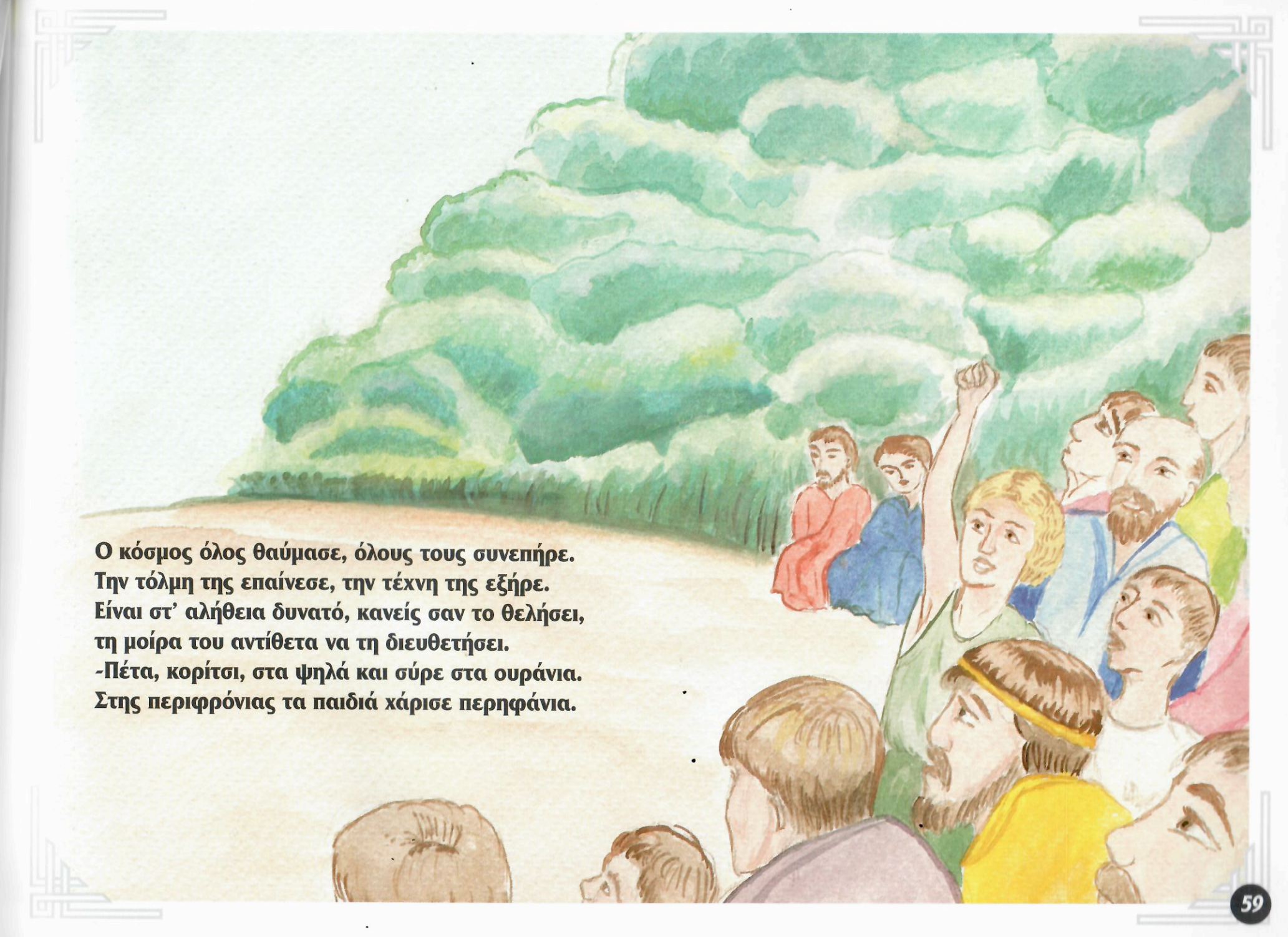

Έτσι και έγινε, που λες. Επέστρεψαν στις θέσεις
να δούνε τον αντίπαλο μ' αστείες διαθέσεις.
Η όρεξη τούς κόπηκε, σαν είδαν την παρθένα.
Το πρόσωπο της ροδαλό, μαλλάκια αφημένα
στον άνεμο να σύρονται, τα μάτια της να καίνε
απ' το μεγάλο πειρασμό που μόνο τούτο θένε.
Όσο πιο μακριά το άλμα της να κάνει.

Ανάλαφρα ξεκίνησε και στον γκρεμό σαν φτάνει,
κουνά τα χέρια απαλά κι αρχίζει να πετάει.
Φωνή τους βγήκε θαυμασμού και έκπληξη στα μάτια.
Ήταν θαρrouσες, ο Ερμής στ' Ολύμπου τα παλάτια.
Τρελή χαρά για τους γνωστούς, πατέρα και μητέρα
και του παππού που πίστευε σ' αυτή την άγια μέρα.

Ο κόσμος όλος θαύμασε, όλους τους συνεπήρε.
Την τόλμη της επαίνεσε, την τέχνη της εξήρε.
Είναι στ' αλήθεια δυνατό, κανείς σαν το θελήσει,
τη μοίρα του αντίθετα να τη διευθετήσει.
-Πέτα, κορίτσι, στα ψηλά και σύρε στα ουράνια.
Στης περιφρόνιας τα παιδιά χάρισε περηφάνια.

Ο βασιλιάς την κοίταζε ολότελα χαμένος.
Αισθάνθηκε την ήττα του και είπε πικραμένος.
“Ποτέ κανέναν άνθρωπο να μην υποτιμήσεις,
όσο κι αν σου το δείχνουνε όλες οι εκτιμήσεις.
Είναι η νίκη καθαρή. Τι πρέπει ‘γω να κάνω;
Να τη σκοτώσω τι θα βγει; Ο κόσμος θα το ξέρει.
Είναι θαρρώ πιο βολικό να γίνει έν’ αστέρι.”

**Κι ἡ κοπελιά ἐκεῖ ψηλά σαν τὸν αἵτό πετούσε.
Κι ἦταν τὰ μάτια τῆς θολά, τὰ δάκρυα σκορπούσε.
Τὸ γυμνασμένο τῆς κορμὶ φτιαγμένο ἀπὸ πέτρα.
Κατάφερε καὶ πέταξε γύρω στα χίλια μέτρα.**

Κράτα, παιδί μου, απ' αυτόν το μύθο την ελπίδα,
να σου φωτίζει την καρδιά, σα να' ναι ηλιαχτίδα.
Είναι αγώνας η ζωή, χαρά να την παλέψεις
μ' αγάπη και με θέληση· στο δόλο μην κιοτέψεις.
Κι αν τύχει και σου έρθουνε στραβά να μη λυγίσεις
Εσύ ξανά το όνειρο απ' την αρχή ν' αρχίσεις.

